

Foto - E. Gabranovs

Cer uz divvirzienu kustību

Gaidīs atbildi. Rugāju pagasta padomes pārstāvji (foto) pēc kārtējās sapulces lēma gaidīt pašvaldības atbildi, kas pamatos jau esošās un iespējamās pārmaiņas. Viņuprāt, loģiskāk, ka Kurmenes ielā 36 atrastos bibliotēka, pasts un muzejs.

Edgars Gabranovs

Šonedēļ Rugāju pagasta padome pulcējās kārtējā sapulcē, lai spriestu par aktuāliem jautājumiem. Jāsecina, ka 19.augusta sapulces protokolā lasāms ieraksts: “Rugāju padome vēl meklē veidu, kā šo vietējās kopienas interešu pārstāvības mehānismu realizēt visefektīvāk. Pie tā jāpierod arī vietvarai. Ir būtiski, lai pašvaldība rūpīgi izvērtētu un ņemtu vērā padomes ierosinājumus, citādi padomes darbam nav jēgas.” “Joprojām ceram uz divvirzienu kustību, kad pašvaldība ieklausās mūsos, mēs uzklausām viņus, bet pagaidām atbilžu nav,” secina padomes pārstāve Barbara Rudzīte.

Par ko ir stāsts? Par Balvu novada pašvaldības izpilddirektores rīkojumiem Rugāju vidusskolas sākumskolas klases līdz 2025.gada 1.septembrim pārvietot no skolas ēkas Liepu ielā 4 uz skolas ēku Kurmenes ielā 87; par Rugāju bibliotēkas pārvietošanu līdz šī gada 1.oktobrim no ēkas Kurmenes ielā 36 uz telpām Liepu ielā 4, kā arī par Rugāju tautas nama vēstures istabas pārvietošanu. Augustā padome pieņēma vairākus lēmumus, tostarp lūdza pašvaldībai ne vēlāk kā līdz 2025.gada 10.septembrim iegūt un sniegt iedzīvotāju padomei vispusīgu, pilnīgu informāciju par nepieciešamību Rugāju bibliotēku pārvietot uz telpām Liepu ielā 4, kā arī par nepieciešamību vēstures istabu pārvietot uz telpām Kurmenes ielā 48, tai skaitā par iespējamo pārcelšanas īstenošanu, visām izmaksām un iegūtajiem uzlabojumiem, pakalpojuma pieejamību iedzīvotājiem, lai padomei būtu iespēja iegūto informāciju izvērtēt un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā pašvaldībai sniegt savu redzējumu. Tāpat padome lūdza nekavējoties atzīt Balvu novada pašvaldības izpilddirektores 2025.gada 8.augusta

rīkojumu par Rugāju bibliotēkas pārvietošanu par spēkā neesošu no pieņemšanas brīža.

Iedzīvotāju padomes pārstāvji, izvērtējot pašvaldības sniegto skaidrojumu, konstatēja, ka atbildi saņems līdz 26.septembrim, kas raisīja izbrīnu.

Rugāju apvienības pārvaldes vadītāja Sanda Kapteine zināja teikt, ka ir saņemta tāme 45000 eiro apmērā bibliotēkas pārcelšanai uz jaunām telpām, piebilstot, ka ir arī otra tāme vairāk nekā 4000 eiro apmērā plauktu iegādei. “Kāpēc jāterē 50 000 eiro, ja nav saprotami ieguvumi?” bija neizpratnē klātesošie. B.Rudzīte atgādināja, ka ēka, kur šobrīd atrodas bibliotēka, celta par iedzīvotāju saziemotiem līdzekļiem un tai ir kultūrvēsturiska nozīme: “Ne Rugāju iedzīvotāji, ne padome neiestājas pret reformām. Esam par reālām, pārdomātām, racionālām un nepieciešamām pārmaiņām. Vēl neviens nav varējis izskaidrot, kāpēc tas ir vajadzīgs, tostarp – kādi būs ietaupījumi? Visi grib sastrādāties, – jā, neviens nav pretī pārmaiņām, bet tām jābūt loģiskām. Jau šobrīd sākumskolas klašu pārcelšana izmaksāja vairāk nekā 15 000 eiro. Un tas ir tikai šobrīd. Tā ir nodokļu maksātāju nauda!”

Jāpieļauj, ka jezga par un ap bibliotēku sākās tad, kad Rugāju apvienības pārvalde lūdza finansējumu aptuveni 29 000 eiro apmērā centrālās apkures sistēmas ieviešanai ēkā Kurmenes ielā 36. Pašvaldība, meklējot labāku risinājumu, lēma, ka lētāk bibliotēku pārcelt citviet. Skaitļi, šķiet, liecina par kaut ko citu. Tāpat neatbildēti paliek jautājumi, kāpēc tik steidzami bija jālauž sienas Rugāju vidusskolas internātā, lai ierīkotu jaunu klases telpu, ja šobrīd novada deputāti spriež par iespējamo 10.klases neatvēršanu; kāpēc jāaiztiek bibliotēka un vēstures istaba, kas vietējai kopienai ērti pieejama? Jāpiebilst, ka pašvaldība pirms lēmuma pieņemšanas neapzināja iedzīvotāju padomes viedokli.

Plāno reorganizēt skolas

Vakar Balvu novada domes Izglītības, kultūras un sporta jautājumu komitejas un Finanšu komitejas sēdē deputāti lēma par iespējamo Baltinavas vidusskolas reorganizāciju, pārveidojot to par Baltinavas pamatskolu ar 2026.gada 1.septembri. Noteica, ka ar 2026.gada 1.septembri Reikavas un Rugāju vidusskolās netiks uzņemti izglītojamie 10.klasē vispārējās vidējās izglītības programmā; ar 2027.gada 1.septembri Reikavas un Rugāju vidusskolās netiks uzņemti izglītojamie 10. un 11.klasē; ar 2028.gada 1.septembri Reikavas un Rugāju vidusskolas tiks reorganizētas par pamatskolām. Lēmumi stāties spēkā, kad lēmumprojektus pieņems deputātu vairākums Balvu novada domes sēdē.

Svinēs Baltu vienības dienu

22.septembrī plkst.20.00 Viļakas brīvdabas estrādes zaļajā piekalnītē

Īsziņas

Viļakas vidusskolas kolektīvs aicina svinēt Baltu vienības dienu.

Mudina neslēpt vērtības

Balvu Centrālās bibliotēkas kolektīvs aicina ikvienu interesentu līdz 26.septembrim uz bibliotēku atnest vienu grāmatu vai citu izdevumu no sava grāmatplaukta, kas jums ir īpaša, un pievienot nelielu aprakstu, kāpēc šī grāmata jums ir nozīmīga. Tā ir iespēja piedalīties topošajā izstādē “Vērtības lasītāju grāmatplauktā”.

Seminārs kultūras darbiniekiem

26.septembrī plkst. 10.00 Balvu muižā notiks seminārs kultūras darbiniekiem “Latgales patība/identitāte pētījumos”. Seminārs būs skatāms arī tiešsaistē Balvu Centrālās bibliotēkas Facebook kontā.

Nedēļas jautājums

*Vai Jūs uztrauc militārās tehnikas
pārvietošanās pa Balvu novadu?*

Sanita Karavoičika

ANDRIS KAZINOVSKIS no Susājiem: – Šis militārās mācības parādījušas cilvēku kategorijas – kas viņi ir un ko domā. Tos, kuri domā par saviem īpašumiem, neinteresē valsts aizsardzība, un tādi diezgan vai arī ies kaut ko aizstāvēt. Tiem, kuri saka, ka jau apnikušas mācības, gribu teikt, ka viņi nezina, kā tas notiek citās valstīs. Piemēram, Igaunijā gandrīz katru dienu pārvietojas militārā tehnika, cilvēki zina, ka ir bruņotie spēki, ir tehnika un karavīri, kuri gatavi aizstāvēt. Tā ir drošības sajūta, it īpaši pierobežā. Savukārt tie, kuri mācības atbalsta, ir patrioti. Ideālajā gadījumā tiem vajadzētu būt 100% visiem, bet, ja nav, tad tiem, kuri meklē kašķi mācībās, kuriem apgrūtināta iebraukšana savos īpašumos, gribu ieteikt braukt tur, kur nebūs kara draudu – uz Austrāliju vai citu valsti, ja vispār pasaulē ir tāda vieta. Tie ir sekli domātāji, kuri nesaprot, – ja būs karš, tad arī viņu īpašumi pazudīs. Ja nebaro savu karaspēku, tad barosim svešas tautas karaspēku. Tas ir pareizs teiciens, kas bijis aktuāls visos laikos.

SILVIJA BUKLOVSKA no Baltinavas: – Protams, ir dīvaini apzināties, ka jau esam pieraduši uz saviem ceļiem redzēt kara tehniku, taču tagad tādi nemierīgi laiki. Portālā “Facebook” reizēm lasu sašutušu cilvēku ierakstus: ak Dievs, ak Dievs! Braukā kara tehnika, kas tagad notiks? Kādi laiki pienākuši, līdz kam esam nodzīvojuši? Jā, laiki ir nemierīgi, bet jāatceras, ka mēs dzīvojam pierobežā. Šo mācību laikā pa Baltinavas ielām kara tehniku var redzēt diezgan bieži. Protams, cilvēciņi jūtos mazliet neomulīgi, ir bail, ka var sākties karš. Bet no loģikas viedokļa, valstij cepuri nost – ir tikai jāpriecājas, ka valsts par to domā un rīko militārās mācības, tādēļ personīgi man nekādu iebildumu nav.

ANITA KAMPERNOVA no Viļakas: – Tā ir mūsu valsts, Eiropas politika – parādīt, ka mums ir tehnika, ka mēs darbojamies. Personīgi mani šīs militārās mācības nesatrauc, kaut pirms pāris dienām pa Eržepoles ielu, kur dzīvoju, Viļakā brauca viens tanks, un šķita, ka tas ir aizmaldījis. Bet kopumā sabiedrībā jūtama nervozitāte – vieni priecājas, citi satraucas un domā par nākotni. Cilvēkus uztrauc, ka apdzīvotās vietās šauj, jo arī nomaldījušies mācību lode var nogalināt. Sprotu, ka militārās mācības pašlaik ir mūsu kopējā sabiedrības nostāja un vajadzība, bet man tas nerada drošības sajūtu. Nenoliedzami, tādās mācībās ir vajadzīgas, bet, ja cilvēks brauc pa mežu un priekšā parādās tanks, droši vien omulīga sajūta nav, it īpaši, ja nervu sistēma nav īpaši stabila. Tātad problēma ir nevis mūsu drošībā, bet mūsu sajūtās.

ALISE BAČUKA no Kubuliem: – Mani nesatrauc šīs mācības, jo strādāju iekšējās drošības struktūrā un darba ietvaros esmu par tām ļoti labi informēta. Citu gadā pati esmu piedalījies atsevišķos militāro mācību “Namejs” etapos, tā ir daļa darba. Sprotot, ka civiliedzīvotāji uz tām var dažādi reaģēt, iesaku sekot oficiālajiem informācijas kanāliem, jo tur parasti var sameklēt atbildes uz jautājumiem, kas varētu rasties.

Jebkuras praktiskas mācības ir ļoti vērtīgas un vajadzīgas visiem iesaistītajiem.

DINA KRAKOPE no Šķīlbēniem: – Nē, mani neuztrauc militārās tehnikas pārvietošanās Balvu novadā. Es skaidri zinu, ka tās ir mācības. Un uz šo brīdi, kad mūsu zemei ir mierīgas debesis, ir pat interesanti vērot. Ir iedzīvotāji, kuri sašutuši par izdangātajiem ceļiem vai nedaudz arī īpašumiem, jāsaka, tas ir slikums. Ceļus izdangā arī smagā lauku tehnika. Jāuztraucas būs tad, kad karavīri cinīsies par brīvību. Tad izvēles nebūs. Es uz visu skatos citādi, ar dziļāku domu. Kas mums patiesībā pieder? Nekas. Jo kādā dienā tā visa var nebūt....

MANA NEDĒĻA

Mana nedēļa pagāja zem “EuroBasket 2025” karoga. Milzīgs paldies gan Latvijas Basketbola savienībai par iespēju būt klātienē Eiropas čempionātā basketbolā, gan treneriem, gan arī sporta skolas jauniešiem basketbolistiem, vērojot spēles “Xiaomi Arēnā” Rīgā. Manā dzīvē tie bija neaizmirstami vēsturiski brīži, kad pāris metru attālumā uz basketbola laukuma parketa savu meistarību demonstrēja tik spožas pasaules līmeņa basketbola zvaigznes kā Nikola Jokičs, Janis Adetokunbo, Luka Dončičs, Kristaps Porziņģis un daudzas citas spilgtas basketbola personības. Savukārt fanu zonā arēnas ārpusē katrs līdzjutējs varēja izbaudīt basketbola spēles nianšes dažādās aktivitātēs. Aplausi par šāda līmeņa noorganizētu pasākumu mūsu valstī – “Mūsu zeme – Latvija!”. Aizvadīta arī Tēva diena, kas man un maniem tuvākajiem aizritēja ļoti dažādos un interesantos pasākumos Vērmanes dārzā. Visstiprākais un vispatiesākais atbalsts dzīvē bija un būs no ģimenes, tāpēc ir neapraktāmas emocijas, kad visi – bērni un mazbērni – šādos brīžos esam kopā. Tas dod milzīgu enerģiju atgriezties darba gaitās un turpināt rūpēties gan par jauno basketbolistu izaugsmi, gan arī organizēt sporta pasākumus Balvu novada iedzīvotājiem. Tiekamies sportiņā!

No vēstulēm

Informācijai jābūt vieglākā valodā

Labi informēti par savām tiesībām ir 61% Latvijas iedzīvotāju, taču vairāk nekā puse (52%) norāda, ka valsts sniegtā informācija par tiesību aktiem varētu būt vieglāk saprotama. Pirmajā Latvijas Tiesībratības mērījumā secināts – skalā no 4 līdz 16 Latvijas iedzīvotāju tiesībratības rādītājs ir tikai nedaudz zem viduspunkta – 9,97 punkti. Pētījumā “Latvijas iedzīvotāju Tiesībratības mērījums 2025” noskaidrots, ka iedzīvotāju tiesībratības pašvērtējumu galvenokārt ietekmē izglītības un ienākumu līmenis, praktiskā pieredze juridisku jautājumu kārtošanā, kā arī informācijas avotu izvēle. Augstāka izpratne konstatēta darba tiesību jautājumos, strādājot ar līgumiem, gadījumos, kad jākārt mantojumu tiesības; vājāka – zināšanās par bērnu tiesībām, personas datu aizsardzību un rīcību krīzes situācijās. Kā augstas savas zināšanas iedzīvotāji novērtē darba tiesību jautājumos, kur 60% respondentu izvēlējās atbildi “augstas” vai “ļoti augstas”.

Mērījuma rezultāti norāda uz zemāku pētījuma dalībnieku vērtējumu savām zināšanām par bērnu tiesībām, tai skaitā uzturlīdzekļu un aprūpes jautājumiem. Tikai 35% respondentu savas zināšanas par bērnu tiesībām vērtē kā labas. Mērījuma dalībnieku, kuri audzina bērnus, pašvērtējums kopumā ir augstāks

(50%). Jautājot iedzīvotājiem par viņu informētību, vai zina, ka atsevišķām sabiedrības grupām ir iespēja saņemt bezmaksas juridisko palīdzību, 64% atbildēja noliedzoši, bet 33% sacīja, ka ir informēti. Kopumā iedzīvotāji vērtēja savas zināšanas tādās tiesību jomās kā darba tiesības; rīcību darbā ar ikdienas līgumiem; mantojuma tiesības; īpašuma tiesību jautājumi; sociālie un sociālās apdrošināšanas pabalsti; saskarsme ar valsts un pašvaldību lēmumiem un tiesībām pārstāvēt lēmumus; bērnu tiesībām, aprūpi un uzturlīdzekļu jautājumiem; tiesvedības jautājumiem; personu datu aizsardzību un parādu piedziņu.

Tieslietu ministre Inese Lībiņa-Egnere: “Iedzīvotāju tiesībratība ir viens no mūsu demokrātijas un tiesiskuma stūrakmeņiem, – zinot un izprotot savas tiesības, cilvēki spēj veiksmīgāk tās aizstāvēt. Šodienas pētījuma rezultāti ir iedrošinoši: vairāk nekā puse Latvijas iedzīvotāju savas zināšanas vērtē kā labas. Vienlaikus ir vieta izaugsmei, tādēļ ir svarīgi, ka valsts turpina nodrošināt saprotamu, viegli atrodamu un uzticamu informāciju ikvienam. Tas ir īpaši nozīmīgi, kad droši informācijas avoti ir visvairāk nepieciešami, lai cilvēki savus juridiskos problēmjautājumus varētu risināt savlaicīgi un neiestātos smagas sekas. Latvijas Vēstneša platformas un resursi ir nozīmīgs instruments, lai ikviens varētu orientēties tiesiskajā vidē un stiprināt savu spēju izmantot savas

tiesības pilnvērtīgi.”

Ieva Viļuma, oficiālā izdevēja "Latvijas Vēstnesis" valdes locekle: “Pētījuma dalībnieki tika lūgti novērtēt arī savas zināšanas, kā vajadzības gadījumā rīkoties desmit ikdienišķās dzīves situācijās, kas saistītas, piemēram, ar darba tiesībām, personas datu aizsardzību, tiesībām uz sociālo atbalstu u.c. jautājumiem. Lai gan iedzīvotāju tiesībratības mērījuma vidējais rādītājs ir samērā augsts, redzam, ka ir būtiskas atšķirības tajā, kā iedzīvotāji vērtē savas zināšanas dažādās tiesību jomās. Tādējādi šī pētījuma rezultāti sniedz vērtīgu ieskatu, kāda veida informācijai jāpievērš papildu uzmanība, veidojot iedzīvotāju tiesībratībai noderīgu saturu “Latvijas Vēstneša” informatīvajā platformā. Saprotama valsts informācija veicina iedzīvotāju uzticēšanos valsts pārvaldībai, savukārt informēti iedzīvotāji veido noturīgu sabiedrību. Latvijas iedzīvotāju augstā uzticēšanās oficiālajiem avotiem, t. sk. “Latvijas Vēstneša” platformai, ir mūsu lielākā prioritāte.”

Lai palīdzētu iedzīvotājiem vieglāk orientēties tiesību pasaulē, “Latvijas Vēstnesis” nodrošina valsts, pilsoniskās un tiesiskās informācijas platformu, ko veido četras savstarpēji saistītas vietnes – noderīgi palīgi tiesību aktu izpratnei – vestnesis.lv; likumi.lv; lvportals.lv un juristavards.lv.

ZELTĪTE KAZĻENOKA

Sūtiet mums vēstules arī elektroniski: vaduguns@apollo.lv

**Automātiskais
atbildētājs 64520961**

Hallo!

Pirms kāda laika laikrakstā lasīju sajūsmināta pensionāra stāstu par to, kā veikalā “Beta”, Balvos, pie kases viņu patikami pārsteigusi kāda jauna sieviete, kura vīrieša vietā apmaksājusi pirkuma rēķinu. Lasīju un priecājos kopā ar viņu par to, ka ir pie mums vēl ļoti cilvēki. Nu pienākusi arī mana kārta sajūsmināties, jo pagājušonedēļ piedzīvoju kaut ko līdzīgu. Kā ierasts, devos uz veikalu “AIBE” Steķintavā, saliku grozā nepieciešamo pārtiku un devos uz kasi, lai samaksātu. Bet tur stāvēja trīs jaunietes, pēc skata aptuveni 18 gadus jaunas. Saliku savas preces, gribēju maksāt, kad pārdevēja saka: “Nemiet savas

preces!” Prasu, kā ņemt? Man taču jāmaksā! Uz manu izbrīnu pārdevēja atbildēja ar paziņojumu, ka viss jau apmaksāts. Jauniete norēķinājās par pirkumu ar savu maksājumu karti. Godīgi sakot, biju šokā. Patikamā! Atnācu mājās un nesapratu, ēst nopirkto saldējumu vai nē, jo pati taču nemaksāju. Pusi nakts negulēju un domāju par labajām meitenēm un viņu rīcību. Es taču neko nelūdzu! Jauniete ņēma un samaksāja! Izlīmājot izdevību, gribu viņai vēlreiz pateikt sirsnīgu paldies par sagādāto pārsteigumu. Prieks, ka mums ir tāda jaunatne,” teica zvanītāja no Steķintavas.

Meža terapija Krišjānos

Kādas ir režisoru sapņu lomas?

Pirms nedēļas atpūtas vietā “Krišjāņu Staburags” ikvienam interesentam bija iespēja izbaudīt dažnedažādas terapijas, tostarp mākslas terapiju, kurā ar humoristiskiem skečiem iepriecināja amatierteātri no Tilžas, Vectilžas, Salnavas, Lazdukalna, Gaigalavas un Krišjāņiem.

Izsludina bargus noteikumus. Meža gudrību zinātāji Sandis Gabrāns un Mārtiņš Stempers pasludināja daudzus svarīgus noteikumus, kas jāievēro, uzturoties Staburagā. Piemēram, satiekot lāci, jādzied. “Kāpēc? Lācis dziedās līdz un aizmirsīs par sliktajiem nodomiem,” viņi paskaidroja.

Sēņotājas. Pasākuma namamāte Inese Kalniņa (foto – no labās), lūgta atklāt, kāda ir viņas sapņu loma, nedaudz vilcinoties pavēstīja, ka labāk patīk kolektīvu vadīt, nekā lomas spēlēt: “Izlasot kādu darbu, parasti sevi kaut kur ieraugu. Savulaik ļoti palika Elinas Zālītes luga “Maldu Mildas sapņojums”. Jā, varētu būt saimnieces loma.” Viņa atceras, ka pirmajos pasākumos Staburagā pulcējās tikai vietējie pašdarbnieki: “Tolaik spriedām, ka, tuvojoties rudens tumšajiem vakariem, gribas kaut ko gaišāku. Nospriedām, ka vajag gaismas nakti “Krišjāņu Staburagā”. Sākumā bijām pieticīgi, bet nu jau esam starpnovadu līmeni.” Krišjāņu pašdarbnieces skatītājus priecēja ar skeču “Sēņotājas”, kurā, lai uzzinātu labākās sēņu vietas, neizpalika pat spīdzināšanas elementi.

Atklāj relaksējošo pasākumu. Muzikālos vitamīnus klātesošajiem dāvāja Laimas lauku kapela un Krišjāņu folkloras kopa (foto). Viņi apdziedāja ciemiņus, tostarp žurnālistu: “Kū ti myni kači ņaud/ Pa pogostu staigodami?/ Vaduguns i Edgareņam/ Peļu šyts kažuceņš.”

Piedāvā nobaudīt dzērienus. Improvizētajā tirdziņā Krišjāņu bibliotēkas bibliotekāre Daiga Zelča mudināja iegādāties saldus karstos dzērienus, kā arī pašgatavotus musli batoniņus enerģijai un spēkam: “Daudzi jautā, kur es rodu idejas? Man ir svarīga vieta, kurā dzīvoju. Svarīgi, lai Krišjāņu ļaudīm viss būtu pieejams. Piekritu, ka nereti bērni nevēlas lasīt, bet atcerēsimes, – pastāvēs, kas mainīsies –, tāpēc bibliotēkā lasīšanu apvienoju ar interesantām nodarbēm. Tāpat atgādinu par rakstniekiem, viņu jubilejām un dažādiem žanriem.”

Kāpēc brauc uz Staburagu? Gaigalavas kultūras nama amatiereteātra “Bykoviši” režisore Valentīna Deksnē pavēstīja, ka viņas kolektīvu uz Staburagu vilina doties jaukā sadraudzība ar Krišjāņu puses ļaudīm: “Tas ir kopā satikšanās un teātra spēlēšanas prieks. Mums nav laika skumt.” Spriežot par savu iespējamo sapņu lomu, režisore atklāja, ka ir *ielēkusi* pat vīriešu lomās, domīgi piebilstot: “Es varētu būt princese.”

Salnavieši. Amatiereteātra režisore Valentīna Kirsanova (foto – trešā no labās) atklāja, ka patīk spēlēt jautras un draiskas lomas: “Varbūt vajadzētu sākt kaut ko nopietnāku? Ne klasiku, bet nopietnu galveno lomu. Tiesa, nezinu ko?!”

Netur kaķi maisā. Vectilžas amatiereteātris “Melns kaķis” izpelnījās skaļas ovācijas, it īpaši Jedrons no Sibīrijas (foto – otrais no kreisās), kurš paspēja ieraut sīvo, kā arī saņemt elektrošoku, nelikumīgi ķerot zivis. Režisore Valentīna Kaļāne, raksturojot savējos, noteica: “Jauns un draudzīgs kolektīvs.” Spriežot par sapņu lomu, viņa skumīgi paskaidroja, ka ar teātri nenopelnīs, un piebilda, ka nesen atgriezies no Norvēģijas.

*Turpinājums 14.lpp.

2024.gads Balvu novada pašvaldībā bija smagu lēmumu gads. Optimizējot budžeta izdevumus, uz laiku tika noteikta četru darba dienu nedēļa un samazinātas vairāk nekā 120 amata vienības. Strukturālas izmaiņas skāra arī pagastus, jo tika izveidotas apvienību pārvaldes. Šie taupības pasākumi vairākiem novada pašvaldības darbiniekiem, tajā skaitā pagastu pārvaldniekiem, lika pamest ierasto darbu un meklēt jaunu ceļu. Lai arī sākotnēji tas nozīmēja nedrošību un satraukumu par nākotni, daudzi šodien atzīst, – šķietamā krīze izrādījusies par pagrieziena punktu. Katram no viņiem šis pagrieziens nozīmēja ko citu – kādam nācās pamest ilggadējo darbavietu un spert soli nezināmajā, citam tas bija impulss īstenot senlolotu iecerī. Jaunas darbavietas, jauni izaicinājumi un jaunas iespējas ir ļāvušas uzsākt dzīvi no jauna.

No pārvaldnieka – par jūrnieku

Dzīve spēj pārsteigt, un dažkārt šos pārsteigumus mēs izvēlamies paši. Kādam pārmaiņas nozīmē pārcelšanos uz citu novadu vai jaunu amatu tuvējā pilsētā, bet citi met dzīvē kārtīgu enkuru. Tā izdarīja arī bijušais Žiguru pagasta pārvaldnieks JEVGENIJS ŽUKOVSKIS, kurš pēc pašvaldības darbā pavadītā laika izvēlējās citu dzīves kursu. Šobrīd viņš ir jūrnieks, kurš strādā uz kuģa, apceļo pasauli un dzīvi redz no pavisam cita skatpunkta.

Jūsu pēdējā darba diena, esot pagasta pārvaldnieka amatā, bija 2024.gada 13.jūlijs. Ar kādām sajūtām to pavadījāt?

– Sākotnēji tā šķita parasta diena. Atceros, ka no rīta pamosos un pie sevis nodomāju, – šodien palikšu bez darba. Šajā amatā nostrādāju vairāk nekā divus gadus, bet neko nenožēloju, jo ieguvu vērtīgu pieredzi. Protams, bija gan savi plusi, gan mīnusi. Pēdējā pusgadā manā atbildībā bija trīs pagasti – Susāji, Žiguri un Vecumi. Iedzīvotāji zvanīja, sūdzējās par kokvedēju izdangātajiem ceļiem un citām nebūšanām, uz katru zvanu bija jāreaģē, jābrauc skatīties un jārisina gan tehniskas, gan sadzīviskas problēmas. Tas tiešām bija saspringts laiks. Protams, labprāt paliktu un strādātu, bet diemžēl man tādu iespēju nedeja. ...

Kā nobriedāt domai tik krasi mainīt dzīvi – no pārvaldnieka par jūrnieku?

– Godīgi sakot, zināju, ka būšu viens no tiem, kuru skars štatu samazināšanas reforma, tādēļ laikus sāku gatavoties pārmaiņām. Plāns par profesijas maiņu bija gatavs jau iepriekš, un, kad pašvaldības darbs tuvojās beigām, es jau biju uzsācis apmācības. Sākumā padomā bija trīs darba varianti – jūra, mežizstrāde (darbs uz *forvardera* vai *harvestera*) vai arī tālbraucēja šofera profesija. Ja strādātu mežā, piecas dienas dzīvotu vagoniņā un nebūtu mājās. Tālbraucēja šofera darbā tas pats – 2-3 nedēļas pavadītu reisā un dzīvotu mašīnas kabinē. Protams, strādājot jūrā, manis nebūtu mājās vēl ilgāk, bet tur saskatīju vairāk plusu nekā mīnusu. Tomēr darba grafiks jūrā man šķita piemērotāks – pāris mēnešus līgums, bet pēc tam atvaļinājums, cik ilgi pats vēlies. Par labu manai izvēlei nospēlēja vēl daži faktori: pirms laika Žiguros biju iepazinies ar kuģa kapteini, kurš ik pa laikam apciemoja savu vecmāmiņu, turklāt arī mans brālis aizgāja strādāt uz jūru. Viņi mani iedrošināja. Izšķirties par šo soli palīdzēja arī tagad tik populārā platforma “TikTok”, kurā sekoju līdz vairākiem blogieriem jūrniekiem. Pieslēdzos viņu tiešraidēm, uzdevu interesējošos jautājumus un beigās pieņēmu lēmumu, – lai ir jūra! 4.jūnijā Rīgā sāku mācīties SOLAS (*Safety Of Life At Sea*) kursos, kas bija obligāti jāiziet, lai vispār varētu strādāt uz kuģa, bet 13. jūnijā mani atbrīvoja...

Par jūrnieku var kļūt jebkurš, kas to vēlas?

– Principā, jā, bet cilvēkam jāatbilst vairākiem nosacījumiem.

Milzis okeāna ūdeņos. Pirmo reizi ieraugot savu kuģi, Jevgeniju pārsteidza tā milzīgie izmēri.

Viens no svarīgākajiem ir obligātā veselības pārbaude, kur nekādu atlaižu nav. Latvijā ir tikai daži licencēti jūras ārsti, un atlase ir ļoti stingra. Vēl jāsaprot, ka nav jēgas strādāt par vienkāršu matrozi, jo svarīgi pilnveidoties un augt. Pēdējais brīdis, kad var kļūt par jūrnieku un plānot izaugsmi, ir 30+ gadi. Šajā ziņā man bija priekšrocības, jo savulaik ieguvu augstāko tehnisko izglītību, kas man tagad ļauj strādāt uz kuģa par trešo mehāniķi ar labām izaugsmes iespējām.

Kad devāties pirmajā reisā?

– Interesanta sakritība, bet tas notika tieši manā dzimšanas dienā – šī gada 12.janvārī. Ceļš līdz kuģim bija garš un nogurdinošs, jo vispirms no Latvijas devos uz Stambulu, bet pēc tam sekoja 12 stundu lidojums uz Japānu. Pirmo reizi uz kuģa klāja uzkāpu Chibas ostā Japānā. Atlidoju, mani un vēl divus kolēģus no Latvijas lidostā sagaidīja aģents un nogādāja uz kuģa.

Kādi bija pirmie iespaidi, uzkāpjot uz kuģa klāja?

– Biju šokā par tā izmēriem. 250 metrus garš un 40 metrus plats tankers! Godīgi sakot, tādu milzi savām acīm redzēju pirmo reizi dzīvē. Iepazinot komandu, kurā kopā esam 21 cilvēks no Latvijas, Gruzijas, Ukrainas un Krievijas. Atmosfēra bija draudzīga, un drīz vien varēju doties pirmajā braucienā.

Droši vien daudzus interesē, kāda ir trešā mehāniķa darba diena uz tik milzīga kuģa?

– Grafiks katru dienu ir gandrīz nemainīgs. Rīts sākas ar brokastīm pulksten 7.30, bet pulksten 8 jau jābūt darbavietā. No rīta strādāju pusotru stundu, tad pusstundu kafijas pauze, jo mašīntelpā mums ir gan kafijas automāts, gan dažādas uzkodas. Tad atkal darbs 1,5 stundu garumā, stunda – pusdienlaiks, tad divas stundas nostrādāju un pusstunda atkal kafijas pauze, pēc kuras vēl divas stundas ir darbs. Pulksten 17 mana darba diena beidzas. Konkrēti manos darba pienākumos ietilpst noteiktu objektu apkope, pārraudzība un darbības nodrošināšana. Bez šiem pienākumiem kuģa 1.mehāniķis var dot arī citus uzdevumus, kas jāizpilda. Inženieri sadala atbildības jomas – katrs atbild par savu konkrēto sektoru. Darbinieki kopā uzrauga un apkalpo tehniku, dokumentē visu vajadzīgo, rūpējas par rezerves daļām un darba kārtību. Uz kuģa visi strādā komandā – katram ir sava atbildības zona, taču, ja vajadzīgs lielāks remonts, piemēram, generatoram, to dara kopā. Katram ir savi darba pienākumi, bet nav stingras hierarhijas kā birojā.

Darba laiks beidzies, varētu doties uz mājām..., bet ne uz kuģa. Kādas ir iespējas pavadīt brīvo brīdi?

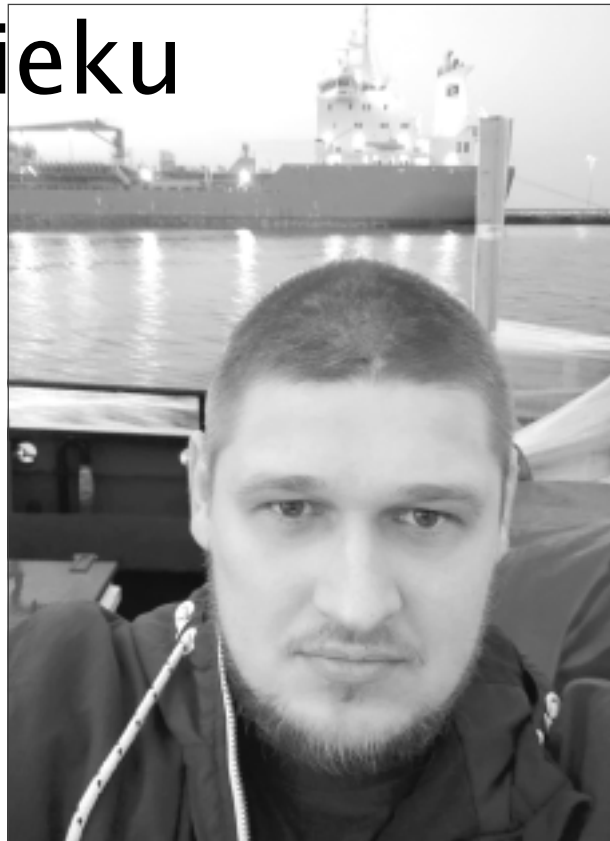
– Mums ir atsevišķi aprīkota atpūtas zona ar televizoru, PlayStation spēļu konsolēm, pieejams galda teniss, novuss, kārtis, šahs, dambrete. Ir arī sporta zāle ar trenāžieriem un pat veikals, kurā var iegādāties sadzīvei nepieciešamo, pārtiku un cigaretes. Principā īpašas vajadzības šajā veikalā iepirkties mums nav, bet lielākais pluss ir tas, ka visas preces nopērkamas bez akcīzes. Tā ka iespējas atpūsties ir. Daudzi maldīgi domā, ka uzkāpjām uz kuģa un tā vairākus mēnešus no vietas kuģojam. Taču tā nav. Sava pirmā brauciena laikā pabiju gan Anglijā, gan Francijā, apskatīju Kuveitu un arī Dāniju. No visām valstīm, kurās biju, visvairāk uzrunāja Dānija. Tiešām skaista un pievilcīga. Dažās valstīs pat vairākas dienas varēju pastaigāt pa pilsētām, kas deva labu atelpu no kuģa dzīves.

Droši vien darbs jūrā nav iedomājams bez milzīgiem vilņiem un zināmas devas adrenalīna?

– Pārsvarā kuģojam pa Kluso, Atlantijas, Ziemeļu, Indijas un Dienvidatlantijas okeānu, kur vētras un milzu vilņi ir ikdienā. Visneomulīgākā sajūta ir tad, kad tie sitas pa kuģa sānu, taču bail man nekad nav bijis. Mūsu kuģa kravas celtspēja ir 112 tūkstoši tonnu – tādu milzeni apgāzt nav iespējams. Daudzas reizes esmu piedzīvojis vismaz astoņus metrus augstus vilņus, bet uz mūsu kuģa tos vienkārši nejūt. Protams, tādos laikapstākļos, atnākot pusdienās, neviens pilnu zupas šķīvi nelej, jo kuģa svārstības tomēr jūtas.

Un kā ar slavenajiem pirātiem?

– Tādi patiešām ir, bet mums, par laimi, kad kuģojām garām Somālijai, ar viņiem nenācās sastapties. Lai justos kaut cik drošībā, kuģu kompānijām ir iespēja noligt apsardzi, kas pavadā cauri bīstamajiem posmiem. Daudzi šo iespēju arī izmanto. Mūsu kuģa matroži pirms Somālijas uzstādīja aiz-

Izmanto dzīvē sniegtās iespējas. Jevgenijs Žukovskis ir pārliecināts, ka no katras bezizejas ir izeja. Tagad viņa dzīve saistīta ar jūru.

sargzogu – dzelzs rāmi ar dzeloņdrāšu rindām gar visu kuģi.

Kas ir pats grūtākais un kas – pats skaistākais jūrnieka darbā?

– Grūtākais noteikti ir atrautība no ģimenes. Šajā ziņā vienīgais pluss ir tas, ka visur, kur kuģojām, bija pieejams labs internets. Līdz ar to katru dienu sazvanijos ar sievu un meitām gan videozvanā, gan *WhatsApp*. Prombraucot visas tehniskās lietas, kas saistās ar apkuri, darbiem pie privātmājas, automašīnas apkopi, palika uz sievas pleciem. Satraucos, kā viņa tiks galā, jo, esot mājās, to darīju pats. Visu centos organizēt pa telefonu, bet, protams, klātienē būtu vieglāk. Savukārt, ja jāatbild uz jautājumu, kas ir pats skaistākais jūrnieka darbā, nedomājot teikšu – atvaļinājums!

Ir kāds īpašs brīdis, kas iespaidies atmiņā no pirmā brauciena?

– Prātā palikušas mācības Indijas okeānā, kad kuģa apkalpei bija jānolaižas uz ūdens ar *life boat* (glābšanas laivu). Žēl, ka todien piedzīvoto nevarēja iemūžināt, jo darba drošības dēļ līdz nedrīkstēja ņemt ne telefonus, ne fotoaparātus. Pusotru stundu pavadījām pie kuģa okeānā, kur vilņu augstums sasniedza divus metrus. Tas tiešām bija piedzīvojums un pārdzīvojums. Es teiktu, ka jūrasslimības man nav, bet toreiz bija, ko just. Atgriežoties uz kuģa, koks, ieraudzījis, cik es bāls no lielās mētāšanas pa vilņiem, pat līdzjūtīgi piedāvāja ananasu sulu. Tā patiešām palīdzēja, kļuva labāk.

Ir kādi sevišķi stingri noteikumi, kas jāievēro uz kuģa klāja?

– Viens no striktajiem noteikumiem ir aizliegums lietot alkoholiskos dzērienus. Bet vispār katram apkalpes loceklim ir savi pienākumi un konkrēts rīcības plāns, kas jā dara ugunsgrēka gadījumā vai citās ārkārtas situācijās, piemēram, glābšanas darbos vai pametot kuģi. Otrais stūrmanis ir izgājis speciālus pirmās palīdzības sniegšanas kursus un vajadzības gadījumā tieši viņš ir tas cilvēks, pie kura griezties. Ja kāds guvis smagu traumu, viņu no kuģa evakuē.

Mēnešiem ilgi atrodoties reisā, droši vien daudziem apkalpes locekļiem dzimšanas dienas sanāk svinēt uz kuģa. Tas ir notikums, kuru jūs atzīmējat?

– Protams, dzimšanas dienā netiek aizmirsts neviens jubilārs. Mums pat izveidojusies tradīcija: tas, kuram svētki, katram kolēģim dāvina divus bezalkoholiskos dzērienus un divas šokolādes, savukārt koka uzdevums ir gādāt par to, lai uz galda būtu svētku torte. Svinības, protams, ir atturīgas, ievērojot kuģa noteikumus.

Darbs jūrā sniedz kādu īpašu pieredzi vai prasmes, kas atšķiras no iepriekšējās pašvaldības darba pieredzes?

– Godīgi sakot, līdz šim iepriekšējā darba pieredze īpaši nav palīdzējusi, izņemot komunikācijas prasmes, kas ar laiku varē

palīdzējusi, izņemot komunikācijas prasmes, kas ar laiku varētu noderēt, ja kāpšu pa karjeras kāpnēm un pilnveidošos.

Esat domājis par iespēju atgriezties pašvaldības darbā?

– Pieļauju, ka nākotnē, iespējams, tā varētu notikt, bet noteikti ne ātrāk kā pēc pieciem gadiem. Arī esot tālu projām no mājām, sekoju līdzī vietējiem notikumiem – sociālajos tīklos lasu un skatos, kas notiek mūspusē. Zinu, ka tagad novadam ir jauns vadītājs. Lai viņam veicas, bet paredzu, ka būs grūti,

Viss, kas notiek, notiek uz labu

**“Pēc savas pieredzes saku, – mūsdienās darbu at-
rast nav viegli, bet noteikti jāmeklē iespējas. Nevar sē-
dēt laukos un gaidīt, kad kāds kaut ko piedāvās un atne-
sis uz paplātes. Ir jāmeklē, nav jābaidās riskēt, un rezul-
tāts noteikti būs,” ir pārliecināta bijusī Krišjāņu pagasta
pārvaldniece IVETA SOCKA-PUISĀNE, kura nu jau vai-
rāk nekā gadu par savām mājām sauc Viļānus.**

Darba attiecības ar Balvu novada pašvaldību Iveta izbei-
dza pagājušā gada jūlijā, bet tobrīd viņa darba uzteikumu
neuztvēra kā mirkli, kad pasaule jūk un brūk. Pirms diviem
gadiem Ivetas ģimene bija iegādājusies privātmāju Viļānos,
un viņa gaidīja īsto brīdi, kad aiziet no darba. Un šis pareizais
brīdis izrādījās tieši štatu optimizācija novada pašvaldībā.
“Tobriod vīrs jau dzīvoja Viļānos, gaidīju, kad dēls pabeigs
bērnudārzu, un tad jau 1.klasi varētu sākt jaunā skolā. Viss
sakrita un salikās tā, kā tam bija jānotiek, tieši tādēļ ziņu par
samazināšanu neuztvēru sāpīgi. Pārvaldnieces amatā biju
nepilnus piecus gadus, bet šobrīd, atskatoties atpakaļ, šķiet,
ka jau sen bija jāmaina dzīvesvieta,” apliecina Iveta.

Pēc smagiem triecieniem atgriezās dzīvē

Sapratusi, ka negaidītais pavērsiens ar štatu optimizāciju
beidzot ļaus piepildīt sapni par ilgi gaidīto pārcelšanos, Iveta
iedomājās, ka sāksies jauna un laimīga dzīve, bet diemžēl tā
nenotika. “Domāju – būšu jaunā vietā, bet ar saknēm Krišjāņos.
Taču divas nedēļas pēc manas pārcelšanās pēkšņi nomira
mamma. Sagruva laimīgā dzīve, un arī saknes ar Krišjāņiem
tika apcirstas, jo tur palika vien draugi. Tas bija smags un
emocionāli ļoti grūts periods, jo uz maniem pleciem palika
arī guloša vecmamma, kura pēc pāris mēnešiem arī aizgāja...,”
atklāj bijusi pārvaldniece. Labi, ka tobrīd Iveta bija bezdarb-
nieces statusā, savādāk nekas no tā, ar ko šajā periodā viņai
nācās saskarties, nebūtu iespējams un apvienojams. Kopjama
vecmamma, dēls, kurš beidzis bērnudārznieka gaitas un kādam
jāpieskata... Kad puika sāka mācības 1.klasē, Iveta par sevi
atskārtā vēl vienu ļoti skarbu dzīves patiesību – laimīgā dzīve
nav būt brīvam, laimīgā dzīve ir tomēr iet uz darbu. Sešus
mēnešus viņa nestrādāja, bet šo laiku izmantoja, lai mācītos
un iegūtu papildus specialitāti. Kā prakses vietu Iveta izvēlējās
Viļānu apvienības pārvaldi, un arī tas, šķiet, bija liktenīgs
pavērsiens. Prakses laikā Ivetu noskatīja un paņēma darbā
par projektu vadītāju, jo iepriekšējā darbiniece ilgstoši atradās
uz slimības lapas. Tas bija brīdis, kad Iveta atgriezās dzīvē.

Par savu darbavietu tagad sauc robežsardzi

**Pagājušā gada augustā pēc ilgstošas slimšanas dar-
ba gaitas pagasta pārvaldnieka amatā beidza arī Med-
ņevas pagasta pārvaldnieks JURIS PRANCĀNS. Līdz ar
to noslēdzās 11 gadus ilga darba dzīves posms, kuru
Juris pavadīja šajā amatā.**

Atskatoties uz laiku pirms vairāk nekā gada, tagad Juris
spriež, – ja tāds bija domes vadības lēmums un uzskats, ka
budžetam štatu optimizācija bija ekonomiski pareizākais
risinājums, iespējams, tas bija pareizs solis. Taču vietējie pagasta
cilvēki no daudzajām pārmaiņām, viņaprāt, viennozīmīgi ir
zaudētāji. “Bija ierasts, ka jebkurā laikā varēja atbraukt uz
pagastu, piezvanīt, izstāstīt savu sāpi. Jā, nereti cilvēki nāca
katrs ar savu noskaņojumu, bet viņi zināja, pie kā griezties. Es
zināju iedzīvotājus un viņu problēmas, viņi – mani. Tagad
tādas iespējas vairs isti nav,” atklāj bijušais pārvaldnieks, pie-
bilstot, ka iespēju robežās seko līdzī pašvaldībā notiekošajam.
Viņš pamanījis pārmaiņas. Vai tās būs uz labu, rādis laiks.

Jura Prancāna ieskatā, vietējiem iedzīvotājiem diezgan liels
trieciens bija skolu slēgšana. Medņevas pagastā slēdza Viduču
pamatskolu un arī bērnudārzu, turpat netālu – arī Žiguru
pamatskolu. Bijušais pārvaldnieks spriež, ka šis bija lēmums,
no kura laikam tomēr nevarēja izvairīties, jo bērnu skaits bija
tāds, kā bija. Taču, pateicoties skolu slēgšanai, sācies cits pro-
cess, kas nepavisam nepriecē, jo pagasts kā apdzīvota vieta

jo situācija pašvaldībā un valsti ir finansiāli sarežģīta. Godīgi
sakot, esmu abižots uz pašvaldību, jo tajā brīdī, kad paliku
bez darba, biju vienīgais ienākumu guvējs ģimenē. Taču tas
diemžēl nevienu neatturēja.

Kā pieredze jūrā izmainījusi skatījumu uz dzīvi?

– Mana dzīve šobrīd mainījusies par 180 grādiem, arī ska-
tijums kļuvis cits. Taču, lai vai kā, savu lēmumu nenožēloju.
Pirmajā reisā pavadīju septiņus mēnešus, bet pašvaldībā man
būtu jānostrādā pāris gadi, lai saņemtu tādu atalgojumu,

Tikai iekāpjot citās korpēs, var saprast, kā tās nēsājas

Jaunais amats un pienākumi mazliet biedēja, bet tai pat
laikā Iveta apjauta, ka tas, ko viņa dara, ir tik ļoti tuvs: “Vien-
mēr esmu bijusi, kā pati saku, saimnieciski puiciska, tieši tādēļ
man patīk apsekot būvobjektus un organizēt būvsapulces.
Taču jau sākumā bija zināms, ka šis darbs ir tikai uz laiku. Bet
man atkal paveicās, jo uzradās cita vakance, kurai pieteicos,
un mani pieņēma darbā par iepirkumu speciālisti. Tā ka tālu
no pašvaldības neesmu tikusi.” Bijusī pārvaldniece atklāj, ka
arī šis atbildīgais darbs, kur pārsvarā jāstrādā ar dokumentiem,
viņai iet pie sirds. Protams, ir lietas, ko Iveta neprot, bet tās
iemācās, kā tas notiek jebkurā vietā. Un, pats galvenais, viņai
patīk iet uz darbu! “Man palīdzēja pagasta vadītājas amatā
iegūtais rūdiņums, kad dzīvoju ar domu, – ja tu kaut ko dari,
tad dari rūpīgi un ar prieku. Kad sāku strādāt par Krišjāņu
pārvaldes vadītāju, man arī šķita, ka visu zinu, bet tā nebūt
nebija. Tikai iekāpjot citās korpēs, var saprast, kā tās kurpes
nēsājas,” atklāj bijusī krišjāniete.

Atšķirības starp pašvaldībām ir

Arī esot projām no dzimtās puses, Iveta turpina sekot Bal-
vu novada un sava dzimtā pagasta aktualitātēm. Viņas ieskatā,
pēc apvienību izveidošanas līdzvērtīgāk tiek sadalīts finansē-
jums, līdz ar to mazajos pagastos var izdarīt vairāk. “Laikā,
kad strādāju es, bija ļoti jāknapiņās, jo visa pamatā ir finan-
sējums. Varbūt iedzīvotājiem šķita, ka kaut ko nedariju, bet
tas nav iespējams, ja nav, par ko izdarīt,” atzīst bijusī pār-
valdniece. Viņai šķiet, ka arī krišjāniešiem klājas diezgan labi,
ja neskaita iedzīvotāju negaidītās emocijas saistībā ar
paaugstinātajiem siltuma, ūdens un kanalizācijas tarifiem:
“Bet jāsaprot, ka tā nav pašreizējā apvienības vadītāja vaina
vai kaprīze. Vienalga, kurš strādā, izdevumiem jāatsver ieņē-
mumi. Parēķināju, cik šobrīd izmaksātu īres dzīvoklis Krišjāņos,
un painteresējos, cik tas maksātu pilsētā. Sanāca, ka pilsētā ir
lētāk. Bet skaidrs ir viens – pašvaldība nevar dotēt siltumu un
visus izdevumus.” Protams, strādājot jaunajā darbavietā, kas
arī ir novada pašvaldība, neviļus nākas salīdzināt, kā bija
Balvu novadā un kā ir tagad Viļānos. Iveta uzreiz pamanīja
atšķirību, jo Balvu novadā projektu vadītāji un iepirkumu
speciālisti atradās galvenajā administrācijā. Rēzeknes novadā
vismaz pagaidām projektu vadītāji, iepirkumu speciālisti,
nekustamo īpašumu speciālisti, ceļu būvtehniķis ir katrā
apvienībā, līdz ar to redz apvienības vajadzības. “Iespējams,

kādu nopelnīju par vienu līgumu. Augusta sākumā atbraucu
mājās, tas bija piektdienas vakars, bet sestdien jau devos uz
brīvdabas balli Žīguros. Protams, mājās mani ļoti gaidīja sieva
un abas meitas. Sievai vēl nebija beidzies atvaļinājums, līdz ar
to varējām pavadīt laiku kopā. Tagad, kad izdomāšu, ka gribu
atkal strādāt, varēšu meklēt jaunu kuģu kompāniju vai arī
atgriezties tajā pašā, jo līgumu slēgšu uz nākamo reisu. Plāns ir
jau novembrī doties jūrā, lai nākamo vasaru varu pavadīt
mājās ar savu ģimeni. Tas ir šī darba lielākais pluss un ieguvums.

Foto - no personīgā arhīva

Priecīga par dzīvi pilsētā. Iveta Socka-Puisāne jūtas
pateicīga liktenim par to, ka viņai šobrīd ir sava māja un
zeme, līdz ar to var augt un attīstīties arī savā personīgajā
laucīņā. “Mēs citīgi remontējam māju, man ir dārzs, ko es
labiekārtoju, sava teritorija. Un to pa istam var novērtēt
tikai tas, kurš visu dzīvi nodzīvojis irētā dzīvoklī. Mūsu
bērns iet uz sporta un mūzikas skolu, paši apmeklējam
sporta halli un dažādus pasākumus. Jā, Viļāni ir maza
pilsēta, bet, ja salīdzina solīti, kādu esmu spērusi, jūtos
priecīga par dzīvi pilsētā, jo iespējas te ir lielākas,” apgalvo
viņa.

ka tagad arī Balvu novadā apvienībās ir tāpat, bet toreiz
dažus speciālistus bija grūti iekustināt, lai veicinātu mazo
pagastu attīstību vai sagaidītu atbalstu. Arī dokumentu
vadības sistēmā LIETVARIS Balvu novads ir krietni priekšā
Rēzeknes novadam. Atceros, cik neticīgi savām spējām klausī-
jāmies Personāla nodaļas vadītājas ieteikumus un iemācī-
jāmies dokumentus saskaņot plūsmās. Šeit tas viss vēl priekšā,”
saka bijusī pārvaldes vadītāja.

Foto - no personīgā arhīva

Viss notiek. Juris Prancāns sapratis, – ja dzīvē vienas
durvis aizveras, citas atveras.

tādēļ man šī darbības joma ir pazīstama. Tagad ir, ar ko
salīdzināt, kā viss attīstījies un mainījies. Esmu apmierināts
gan ar darbu, gan ar jaunajiem kolēģiem, kuri ir ļoti pretimnā-
koši. Darbs ir interesants,” apliecina bijušais Medņevas pagasta
pārvaldnieks.

Sagatavoja S.Karavoičika

Nav skolas = nav bērnu?

Pērn statistiķi Latviju sveica dzimšanas dienā ar nepatikamu ziņu – 2024.gada 9 mēnešos piedzimis rekordmazs bērnu skaits – pirmo reizi zem 10 000. Tendences ir diezgan skaidras – kopš 1991.gada dabiskais pieaugums Latvijā ir negatīvs, proti, mirst vairāk cilvēku nekā dzimst. Savukārt tas rada satraukumu par valsts attīstību un nākotni. Pareizo lēmumu trūkums, un sekas var būt neatgriezeniskas, jo zaudējam savus iedzīvotājus, iztukšojas Latvijas reģioni, it

ipaši pierobeža. Īstenojot projektu “Piedzimt Latvijai!”, 21 publikācijā sarunās ar jomas speciālistiem un vietējo kopienu iedzīvotājiem meklēsim atbildes uz jautājumiem, ar ko Latvijai draud šādas demogrāfiskās situācijas turpināšanās. Kas tam pie vainas – mainīgā pasaules lietu kārtība, nestabilā ekonomiskā situācija, kara draudi, nevēlēšanās uzņemties atbildību, bailes netikt galā vai kas cits? Ko darīt, lai situācija uzlabotos, un vai tas vispār ir iespējams?

Diskusija

Mēdz teikt, ka vietā, kur slēgtas skolas un pirmsskolas izglītības iestādes, dzīvība pamazām apstājas. Tāpat jāsecina, ka ar katru gadu iedzīvotāju skaits arvien samazinās, jaunās ģimenes dodas uz lielākām pilsētām, jo tur audzināt un skolot bērnus šķiet vieglāk. “Vai tiešām tur, kur slēgtas skolas, bērnu čalas vairs neskan?” jautājām Balvu novada Izglītības pārvaldes vadītāji INESEI CIRCENI, Bērnpils pamatskolas direktorei ILONAI STEPĀNEI, mūziķim, joku grāmatu līdzautoram, slēgtās Upītes pamatskolas audzēkņim ZINTIM KRAKOPAM un Balvu Profesionālās un vispārīgizglītojošās vidusskolas direktorei BIRUTAI VIZULEI.

Kādas ir Jūsu atmiņas par skolu?

ILONA: – Manas skolas ir Eglaines pamatskola un Bērnpils vidusskola. Vienmēr ar patiesu prieku atceros skolas laikus, skolotājus, ekskursijas, pasākumus. Paldies gan maniem skolotājiem, gan klases un skolasbiedriem par skaistajiem skolas gadiem.

ZINTIS: – Bija interesanti mācīties gan nu jau slēgtajā Upītes pamatskolā, gan Rekas vidusskolā, bet sirdij tuvāka ir Upīte. Tur joprojām ir mana tēva mājas, tāpēc cenšos turp regulāri aizbraukt un kaut vai papļaut zāli. Patikami tas, ka manas pirmās skolas izsolē to iegādājās vietējā kopiena. Paldies Andrim Slišanam. Jāpiebilst, ka, mācoties pirmajā klasē, Ontons Slišāns katram audzēkņim veltīja dzejoļi, kuru vēl tagad atceros: “Zintis zina zivju māju/ Nav jau tālu jāmeklē...” Novirzoties no tēmas, atceros, ka mans sapnis bija mācīties mūzikas skolā, bet fiziski tas nebija iespējams. Kāpēc? Tur, kur dzīvoju, ziemā ceļi bija neizbraucami. 44 gados tā joprojām ir manas dzīves sāpe, jo apzinos, ka gūt pamatus mūzikā tā arī neizdevās, kaut gan daudz ko esmu iemācījies pašmācības ceļā.

INESE: – Mazā lauku skolā esmu nostrādājusi 20 gadus. Protams, par skolu ir vislabākās atmiņas, jo tā bija mana pirmā nopietnā darbavieta. Atnākot uz skolu strādāt, biju entuziasma pilna, man bija tik daudz ideju, ko īstenot, arī darbs ar bērniem ļoti patika. Vēlējos, lai manai audzināmajai klasei ir pats labākais un skaistākais kabinets, lai skola vizuāli izskatītos pievilcīga, mājīga un skaista, un tāpēc ne reizi vien no mājām tika atnests viss, kas bija nepieciešams noformējumam. Arī adatas un diegi, jo tobrīd es mācīju vizuālo mākslu un mājīgumu. Adatas un diegi, protams, nodrošināja skola, bet tā bija tikai mana iniciatīva. Arī šobrīd pedagogiem nevienam bērnam nav teikts, ka būtu jāpērķ papīrs vai kādi citi mācību līdzekļi, tā ir viņu iniciatīva iegādāties kaut ko modernāku, patīkamāku, interesantāku savam darbam.

BIRUTA: – Atmiņas par skolu man ir ļoti siltas un gaišas, jo bijām draudzīgi, skolotāji mums bija autoritātes, kas arī pamudināja pašu izvēlēties skolotājas profesiju, tāpēc jau 36 gadus strādāju skolā, esmu starp jauniešiem. Skolas gaitas uzsāku Eglaines pamatskolā – 1.klasē mācījos vecajā skolas ēkā, bet jau 2.klasi sāku apmeklēt tikko uzceltajā, skaistajā, gaišajā un labiekārtotajā jaunajā skolā. Mācoties pamatskolā, savā klasē biju vienīgā meitene, pārējie – zēni. Mēs bijām maza klase, man pietrūka draudzenes, ar ko sēdēt vienā solā.

Skolēnu skaits klasē ietekmē vai neietekmē izglītības kvalitāti?

ILONA: – Manuprāt, ietekme ir lielāka, ja skolēnu skaits ir pārāk liels. Tad noteikti katram bērnam nav iespējams pievērst pietiekamu uzmanību, sniegt atbalstu. Mazākās klasēs individuālu pieeju un atbalstu nodrošināt ir vieglāk.

ZINTIS: – Nepiekrītu, ka skolēnu skaits ietekmē izglītības kvalitāti. Manuprāt, viss atkarīgs no skolotāja profesionalitātes un prasmes mācīt bērnus, uzklaustīt viņus, iedvesmot un ieinteresēt. It kā šķiet, ka skolotājam vieglāk strādāt ar mazāku skolēnu skaitu, jo pie katra var pieiet, strādāt individuālāk, tomēr tas nav galvenais aspekts izglītības kvalitātes nodrošināšanā.

INESE: – Atceros, ka ar katru gadu bērnu skaits saruka. Strādāju apvienotajās klasēs, kas prasīja milzīgu darba ieguldījumu, gatavojoties stundām. No vienas puses tā bija lieliska pieredze, bet no otras – ja vienai klasei pedagogs var veltīt 40 minūtes, tad apvienotajās klasēs – tikai 20. Skolēni bija zaudētāji vai

ieguvēji? Gan jā, gan nē. Varu teikt, ka mazai lauku skolai ir gan plusi, gan minusi. Ieguvumi ir skolēniem, kuriem ir grūtības mācīties. Mazā kolektīvā sadarbību ir vieglāk veidot, organizēt, virzīt. Un pētījumi apliecina, ka ir arī mazāk uzvedības problēmu un pārkāpumu. Mācot mazākas klases, uzlabojas arī skolotāju labsajūta un sadarbība ar bērniem. Savukārt, mācoties lielajās klasēs, plusi varētu būt tiem bērniem, kuriem ir augstāki sasniegumi, kas nozīmē, ka viņiem ir vajadzīgi lielāki izaicinājumi, un lielā klasē ir lielāka iespēja.

BIRUTA: – Vidusskolā mācoties, klasēs bijām daudz skolēnu, tas patika, jo ikdienā skolotāji retāk varēja izsaukt mūs atbildēt pie tāfeles, kā arī dzīve šķita interesantāka. Taču, raugoties no savas pedagoga pieredzes, tagad varu teikt, ka vieglāk skolotājam strādāt ar mazāku skolēnu skaitu, jo iespējama individuālā pieeja. Uzskatu, ka optimālais skolēnu skaits klasē varētu būt līdz 20, tad skolotājs var vairāk laika veltīt katra skolēna izaugsmei, jo zināšanu līmenis un motivācija mācīties ļoti atšķiras.

Kāpēc mazās skolas ir vai nav jāslēdz?

ILONA: – Noteikti nav jāslēdz. Tas ir gan bērna labbūtības, gan drošības, gan vietējās kopienas attīstības jautājums. Ziemā bieži ceļi ir aizputināti, slidēni, apstākļi ir mainīgi, no rīta ceļš – labs, vakarā – jau slidens, skolēnu autobusam jākursē dažādos apstākļos. Vai tas vienmēr ir droši? Autobusiem reizēm nepieciešams remonts, vecākiem jādodomā, kā nogādāt skolēnus uz skolu. Uz vietējo skolu var doties ar *riteni* vai kājām. Jo tālāk skola, jo ilgāks ceļš līdz tai. Tas nozīmē arī agrāku ceļšanos no rītiem, bet vai vienmēr bērns vakarā spēj laikus aizmigt? Arī ilga braukšana transportā nogurdina, bērns skolā ierodas jau saguris, bet viņam vēl visu dienu jāmacās, un vakarā autobuss kursē tikai tad, kad lielāko klašu skolēniem ir beigušās mācības, mazākajiem jāgaida. Jo tuvāk skola dzīvesvietai, jo bērnam pazīstamā apkārtnē vide un cilvēki, kas rada lielāku drošības sajūtu un piederību.

ZINTIS: – Nevienam nav vainīgs, ka mums ir tik bērnu, cik ir. Atbalstu valdības pārliecību, ka nav jēgas uzturēt skolu, kurā mācās tikai daži bērni. Patiešām nav, lai arī cik mēs būtu patriotiski noskaņoti, dzimstās puses aizstāvoši. Uzskatu, ka nav glābjams neglābjamais. Jā, žēl, ka skolas slēdz. Tikko aizgāja draugs viņsaulē. Kaķītis un sunītis nomirst. Žēl, bet dzīve turpinās.

INESE: – Lēmumu par izglītības iestāžu dibināšanu, reorganizāciju vai slēgšanu pieņem pašvaldība kā izglītības iestāžu dibinātājs. Par savu lēmumu pašvaldība informē Izglītības un kultūras ministriju, iesniedzot dokumentus un lūdzot ministrijai šo lēmumu saskaņot.

BIRUTA: – Zināšanu kvalitāti nenosaka tikai skolēnu skaits klasē. To vairāk ietekmē pamatzināšanas, skolēna motivācija un ambīcijas, skolotāju profesionalitāte, vecāku sadarbība ar skolu un citi faktori. Skolu slēgšana nekad nav bijusi patīkama. Arī manā bērnībā tika slēgtas vairākas mazās skolas, un skolēni pārgāja mācīties uz lielākām. Ir jāsaprot, ka skola ar ļoti mazu skolēnu skaitu nevar pastāvēt un agrāk vai vēlāk tai būs jābeidz darboties. Tomēr uzskatu, ka sākumskolām un pamatskolām vajadzētu būt tuvāk bērna dzīvesvietai. Tad bērnam nav agri no rītiem jāceļas un jābrauc daudzi kilometri uz skolu, bet pēcpusdienās viņš ātrāk var atgriezties mājās. Jāņem vērā fakts, ka bērnu nogādāšana uz tālāko skolu katru dienu nav vienkāršs uzdevums – tās ir izmaksas. Tāpēc ļoti jāizsver visi plusi un minusi, kādi būs ieguvumi un kādi būs zaudējumi.

Vai tiešām tur, kur slēgtas skolas, bērnu čalas vairs neskan?

ILONA: – Skan, bet tikai brīvdienās, svētku dienās, vasarā. Reizēm rudens un pavasara vakaros, kamēr nav tumšs. Ziemā gan no rītiem bērni dodas projām pa tumsu un atgriežas vēlu vakarā, kad ārā ir tumšs.

ZINTIS: – Tas atkarīgs no kopienu līderiem. Piemēram, dzīve apstātos, ja nebūtu Andra Slišana un viņa ģimenes Upītē. Tas ir mans viedoklis. Lūk, viens cilvēks tik daudz var izdarīt! Katrā pagastā vajadzētu vismaz divas *lokomotīves*. Tiesa, Andris viens pats spēj izdarīt ļoti daudz. Piemēram, nesen televīzijā “Latvijas Sirdsdziesma” pārliecinājos, ka Andri visi pazīst.

BIRUTA: – Jā, tur, kur skolas durvis ir aizvērtas, bērnu čalas tiešām vairs neskan. Tā ir skumja realitāte, ko izjūt gan ģimenes, gan sabiedrība kopumā. Tomēr jāapzinās, mēs dzīvojam laikā, kad pārmaiņas ir neizbēgamas, demogrāfiskā situācija laukos nav iepriecinoša. Mums kā sabiedrībai jādomā, kā radīt vidi, kur mazie bērni var augt, saņemt kvalitatīvas izglītības iespējas tuvāk savai dzīvesvietai.

Cik lielā mērā tas ietekmē vietējās kopienas dzīvi?

ILONA: – Ietekme ir milzīga. Tās ģimenes, kuras šajās vietās jau dzīvo, ir iekārtojušas saimniecību, atradušas netālu darba vietu, visticamāk, projām nedosies. Tomēr jaunas ģimenes, izvēloties dzīvesvietu, rūpīgi izvērtē gan nodarbinātības iespējas, gan izglītības iestāžu pieejamību. Tas ir loģisks apsvērums pat pilsētā, kur sabiedriskais transports kursē bieži un infrastruktūra ir attīstītāka, nemaz nerunājot par laukiem.

ZINTIS: – Tas atkarīgs no kultūras darba organizatora. Vēlreiz kā piemēru gribu minēt Upīti. Tiesa, ja pagastos nav cilvēku, tad nevar cerēt uz lielu aktivitāti. Tomēr joprojām uzskatu, ka katrā apdzīvotā vietā jābūt fanātiski radošam cilvēkam vai cilvēkiem, kuri spēj ap sevi pulcināt ļaudis. Diemžēl mūsdienās daudz ko nosaka arī finansiālās iespējas.

INESE: – Vai mazo skolu slēgšana ietekmē vietējās kopienas dzīvi? Teiktu, ka jā. Līdz ar skolas slēgšanu samazinās aktivitāte vietējā kopienā – iesaistīšanās kultūras dzīvē, bibliotēku apmeklējumi, sarūk iedzīvotāju skaits, jo vecāki izvēlas dzīvi pilsētā. Vietējo kopienu ietekmē arī tas, ka pēc izglītības iestādes beigšanas jaunieši dodas tālāk apgūt izglītību vai darba prasmes uz pilsētām un reti kurš atgriežas. Dzīvojot pilsētā, bieži ir tā: patīk sajūta, ka ir daudz kas pieejams – kultūras pasākumi, darba un izglītības piedāvājumi, aktivitātes un citi labumi, lai gan patiesībā šos labumus ne vienmēr visi izmanto. Kļūstot par vecākiem, ģimenes nereti pieņem lēmumu pārcelties no dzīves lielpilsētā uz dzīvi laukos, lai audzinātu bērnus harmoniskā vidē. Pārceļoties uz laukiem, vecāki vērtē izglītības iegūšanu un darba iespējas, dažādu pakalpojumu pieejamību. Tiklīdz šādu pakalpojumu trūkst, rodas vēlme atgriezties tajās vietās, kur tie tiek nodrošināti.

BIRUTA: – Skola nav tikai vieta, kur bērni mācās. Tā ir centrālā institūcija pagastā vai pilsētā, ap kuru veidojas sabiedriskā dzīve. Skolu slēgšana samazina iedzīvotāju ieinteresētību palikt laukos, jo jaunās ģimenes bieži izvēlas dzīvesvietu, kur bērnam skola atradīsies tuvāk. Jāapzinās, pat ja skolā mācās tikai daži skolēni, ēkai joprojām jānodrošina siltums, elektrība, tīrība un drošība. Tās ir izmaksas, kas nemazinās proporcionāli skolēnu skaitam.

Ko darīt, lai jaunās ģimenes no laukiem neaizbrauc?

ILONA: – Viss saistās ar ekonomisko situāciju, darbavietu pieejamību, infrastruktūras attīstību, tāpēc svarīgi atbalstīt uzņēmējus, lai rastos jaunas darbavietas, domāt par dzīvojamās platības pieejamību, saglabāt iestādes, skolas. Brīvos dzīvokļus laukos vajadzētu piedāvāt jaunām ģimenēm. Varbūt kāda no šīm ģimenēm kļūs par to veiksmīgu uzņēmēju, kurš kļūs par darba devēju vietējiem, piesaistīs citas jaunas ģimenes?!

ZINTIS: – Būs darbs, būs ģimenes!

INESE: – Manuprāt, lai dzīvei laukos piesaistītu jaunās ģimenes, ir nepieciešama stabilitāte gan darbā, gan izglītībā, gan citās jomās. Mazā lauku skolā var iegūt tikpat labu izglītību kā lielā skolā, tikai vajadzīga atbilstoša vide un noteicošais ir skolotājs.

LTV1	TV3 Life
10.30 "Aculiecinieks". Atk. 10.50 "Nepriāta cena". Seriāls. 13.40 "Es aiziet nevaru. Vizmai Beļevicai – 80". Dok. filma. 14.40 "Ar savu tautas dziesmu. Dzejnieks Jānis Peters". Atk. 15.35 "Nāve paradīzē 12". Detektīvseriāls. 20.10 "Aizliegtais paņēmiens". Atk. 21.10 "Autisms: prāta dziļēs". Dok. filma. 22.05 "Pazudusi". Detektīvseriāls. 23.00 "Globalizācija un mēs. <i>Deutsche Welle</i> žurnāls". 23.30 "Ražots Vācijā. <i>Deutsche Welle</i> žurnāls". 24.00 "Meža stāsti". Atk. 1.00 "Izziņas impulss". Atk. 2.00 "V.I.P. - Veiksme. Intuīcija. Prāts". Atk. 2.45 "Latvijas sirdsdziesma". Atk. 3.45 "Aizliegtais paņēmiens". Atk. 4.45 "Sporta studija". Atk.	5.00 "Svešā seja". Seriāls. 5.35 "Kā notievēt efektīvi 5". Realitātes šovs. 6.30 "Kontakts kopā ar doktoru Čārlzu Stenliju 2". 7.05 "Izgaršo Latviju! 9". 7.35 "Rozamunde Pilčere. Mana māšica, mīlestība un es". Melodrama. 9.30 "Dzīvīte 11". 10.00 "Biznesa attīstība 5". Informatīvs raid. 10.35 "Džeimijs gatavo pannā". Kulinārijas raidījums. 11.35 "Mentālists 4". Seriāls. 15.40 "Tev pienācis pasts". Romantiska komēdija. 18.00 "Mīla skatuves gaismās". Romantiska komēdija. 20.00 "Dilemma". Komiska drāma. 22.15 "Maijs decembrī". Muzikāla drāma. 0.40 "Noziegumi Mazūrijā. Draugs un ienaidnieks". Detektīvfīlma. 2.45 "Svešā seja". Seriāls.
TV 3	TV24
5.00 "Šefu gaidījāt? 6". Kulinārijas raidījums. 7.10 "Animācijas filmas". 9.25 "Bruno". Seriāls. 10.00 "Superbingo". 11.15 "Divi Krauzes". Normāls sestdienas vakara šovs ar humora dzirksti. 12.25 "Kas to būtu domājis? 4". Izklaidējošs raidījums. 14.25 "Misters Bins". Komēdijseriāls. 15.15 "Vecāku uzraudzībā". Ģimenes komēdija. 17.20 "Sastrēgumstunda". Spraiga sižeta komēdija. 19.30 "TV3 ziņas svētdienā". 19.40 "Nekā personīga". Informatīvi analītisks raidījums. 20.30 "X faktors". Muzikāls šovs. 23.15 "Mārciņa miesas". Spraiga sižeta filma. 1.15 "Aleksandras ekspertīze". Seriāls. 3.10 "Iespaidīgākie vilcieni maršrutī Eiropā". Dok. seriāls. 4.15 "Solī pa solim 2". Komēdijseriāls.	6.00 "Streips pārlūko pasauli trīs minūtēs". Atk. 6.03 "Preses klubs". Atk. 7.30 "Par karu Ukrainā kopā ar Igoru Rajevu". Atk. 8.30 "Streips pārlūko pasauli trīs minūtēs". Atk. 8.33 "Nedēļa. P.S." Atk. 9.30 "Pieci novadi Latvijā". 10.00 "Arsts atbild". Atk. 10.30 "Stopkadri kopā ar Armandu Puči". Atk. 11.00 "Grāmatu kods". Atk. 11.30 "Laiimīgs un vesels". 12.00 "Uzmanības centrā – ekonomika". Atk. 13.00 "Streips pārlūko pasauli trīs minūtēs". Atk. 13.03 "Kārtības rullis". Atk. 14.30 "Uz līnijas". Atk. 15.00 "Streips pārlūko pasauli trīs minūtēs". Atk. 15.03 "Nedēļa. P.S." Atk. 16.00 "Streips pārlūko pasauli trīs minūtēs". Atk. 16.03 "Naudas cena". Atk. 17.00 "Latvijas labums". Atk. 18.00 "Dr. Apinis". Atk. 19.00 "Stopkadri kopā ar Armandu Puči". 19.30 "Radio <i>Svoboda</i> : par svarīgo Krievijā un

LTV1	LTV 7
5.20 "Nacionālie dārgumi. 100 g kultūras". Atk. 6.00 "Latvijas valsts himna". 6.03 "Dardarija". Atk. 6.30 "Animācijas seriāli". 9.00 "Tutas lietas 16". Raidījums bērniem. 9.20 "Animācijas seriāls". 9.45 "Mājas snijiem 3". Dok. filmu cikls. 10.35 "Izziņas impulss". Atk. 11.05 "Sīrmais. Kulta ēdieni 3". Atk. 12.00 "Dievkalpojums Rīgas Mateja baptistu draudzē". 13.00 "Lielās patiesības". 13.30 "V.I.P. - Veiksme. Intuīcija. Prāts". Atk. 14.15 "Province". Atk. 14.50 "Ķepa uz sirds". Atk. 15.20 "Latvijas sirdsdziesma". Atk. 16.20 "Daudz laimes, jubilār!" Atk. 17.00 "Kulturdeva". 18.00 "Dienas ziņas". 18.25 "Mīlestība, zirgi un rudens". Romantiska drāma. 19.50 "Dziesmas ceļš. Jānim Peteram - 85". Atk. 20.00 "Panorāma". 20.14 " <i>De facto</i> ". 21.05 "Agata Kristi. Mīs Mārpla 3". Detektīvseriāls. 22.40 "Skumju trīsstūris". Komēdija. 1.05 "Latvijas sirdsdziesma". Atk. 2.05 "Pasaules panorāma". Atk. 2.35 "Lielās patiesības". Atk. 3.05 "Zinātnes noslēpumi". Dok. filmu cikls. 3.20 "1-1. Aktuālā intervija". Atk. 4.10 "Province". Atk. 4.40 "Nacionālie dārgumi. 100 g kultūras".	5.30 "Pasaules panorāma". Atk. 6.00 "Latvijas valsts himna". 6.03 "1000 jūdzes Ķīnā". Atk. 7.00 "Globalizācija un mēs. <i>Deutsche Welle</i> žurnāls". 7.30 "Ražots Vācijā. <i>Deutsche Welle</i> žurnāls". 8.00 "Tas notika šeit 4". Atk. 9.00 "Province". Atk. 9.30 "Kulturdeva". Atk.

Balvu Novada muzejā Izstāde "Brīvības stāsti: 7.Siguldas kājnieku pulks. Latvieša stāja svešumā – Kārlis Serdāns – 120; Nacionālais partizāns Kārlis Dankers – 120".

Muzejpedagoģiskās nodarbības skolēniem pēc izglītības iestāžu pieprasījuma (Balvu novada skolēniem – 2 eiro no maksas, citu Latvijas novadu skolēniem – 2 eiro no personas).

Balvos

21.septembrī plkst. 16.00 draudzes namā (M.Lutera ielā 13, Balvos) sāksies Iesvētes mācības kurss Balvu evaņģēliski luteriskajā draudzē. Informācija pa tālr. 29638005 (māc. M.Vaickovskis).

22.septembrī plkst. 19.00 Balvu Novada muzeja pagrabīnā dzejas vakars “Vārda dienas dzejas diena”. Piedalās: Māris Lāpans, Arvis Degums, Ģirts Ripa, Nezināmais viesis. Vakara gaitā dzejas lasījumi, sarunas par būtību, muzikāli iestarpinājumi, piemiņas pieskāriens, dzejas loterija, brīvais dzejas mikrofons. Ieeja bezmaksas. Ja ir vēlēšanās maksāt, tad 4 eiro.

11.oktobrī plkst. 19.00 Balvu Kultūras un atpūtas centrā komiķis Jānis Kreičmanis “Puņķi un asaras”. *Komēdija būs par vilšanos, ko sagādā pieauguša cilvēka dzīve, bet izrādes joki nebūs tikai par pieaugšanu – tie būs, kā ierasts, Jaņa skatījums uz ikdienas lietām, ar kurām mēs visi saskaramies. Izrādes laikā tiks izmantota necenzēta leksika. Ieeja no 16 gadu vecuma.* Ieejas maksa – 13; 16; 18 eiro (bijetes biješu tirdzniecības platformā “bezrindas.lv”).

Bērzpili

Bērzpils saietu nama 2.stāvā Valtera Kaņepes fotogleznu izstāde. To iespējams apskatīt **līdz 30.septembrim**.

20.septembrī no plkst. 9.00 Bērzpils tematiskā parka teritorijā RUDENS TIRDZIŅŠ. Aicināti visi pirkt un pārdot gribētāji. Sīkāka informācija pa tālr. 26518493.

Bērzu Sv.Annas Romas katoļu baznīcā **21.septembrī plkst. 14.00** Sv.Mise, piedalās Dricānu TN sieviešu vokālais ansamblis “ALMUS”. **Plkst.15.00** Dricānu TN sieviešu vokālā ansambļa “ ALMUS” koncerts. Pēc Sv. Mises prāvesta Oļģerta Misjūna sveikšana 20 gadu priesterības kalpošanas jubilejā.

4.oktobrī plkst. 13.00 Bērzpils saietu namā **atpūtas vakars senioriem**. Muzikālo noformējumu pasākumā nodrošinās Baltinavas kapela. *Lūgums pietiekties līdz 28.septembrim. Pietiekšanās un informācija, ja nepieciešams transports, pie lvetas, tālr. 26518493.*

Kubulos

19.septembrī plkst. 19.00 kultūras namā Jānis Paukštello un Juris Ostrovskis koncertā “Latgaliski ar Jaunpiebalgas akcentu”. Biļetes cena – 8-20 eiro. Iegāde klātienē, tālr. 26627122. Tiēsaistē: www.bezrindas.lv.

Krišjānos

Tautas namā skatāma Balvu Mākslas skolas audzēkņu radošo darbu izstāde “Filca krāsainā pastaiga”. Izstādes apmeklējumus saskaņojiet pa tālr. 26372319 (Inese). Izstādi iespējams apskatīt **līdz 30.septembrim**.

Afiša

Lazdulejā

4.oktobrī plkst.17.00 Lazdulejas pakalpojumu centrā lieli un mazi aicināti piedalīties “Gašīgā dzejas pēcpusdienā”. Līdzī paņemiet savas mīļakas dzejas rindas un (vai) garšīgus rudens naškus (konservējumu burciņu, augļus, salātu receptes), lai omulīgāk un varētu padalīties viens ar otru. Ja nav vēlmes lasīt dzeju un dārzā nekas nav izaudzis, atrnāc vienkāšī paklausīties – muzicēs Māris Lāpans.

Medņeva

19.septembrī plkst. 19.00 tautas namā rudens ziedu burvība “Dzeja, ziedi, dziesma” – muzikāls pasākums. **Plkst. 22.00** balle kopā ar Juri Ķirsonu. Ieejas maksa līdz plkst. 23.00 – 5 eiro, vēlāk – 7 eiro.

Rugājos

21. septembrī plkst. 11.20 Augustovas Svētās Elizabetes Romas katoļu baznīcā uzstāsies dziesminieks, dziesmu autors un ģitārists **Kārlis Kazāks**. Ieeja par ziedojojiem. **Plkst. 12.00** Svētā Mise. Pēc Mises prāvesta O.Misjūna godināšana ordinācijas 20 gadu jubilejā.

27.septembrī no plkst. 9.00 Rugājos, tirgus laukumā (pie bibliotēkas ēkas), notiks Mīkel'dienas tirdziņš. *Aicināti tīrgotāji ar pašgatavotām, pašaudzētām, pašceptām lietām, puķu, augļu koku un košumkrūmu stādu audzētāji, kā arī iepirkties gribētāji.*

Tilžā

20.septembrī plkst. 21.00 Tilžas Kultūras un vēstures namā dejas rudenī ar grupu “Galaktika”. Ieejas maksa – 10 eiro, pēc plkst. 22.00 – 15 eiro.

Šķilbēnos

20. septembrī Nemateriālās kultūras mantojuma centrā “Upīte” **plkst. 17.00** Ontona Slišana Upītes kultūrvēstures muzeja 2. stāva izstāžu zālē fotogrāfa Vilhelma Laganovska izstādes “Upītes sirsnība pasaulē” atklāšana.

Plkst. 18.00 24.meiļys ailu i dzismu festivals “Upītes Uobeļduorzs”. Ieejas maksa no 5 līdz 20 eiro, ar 3+ karti – 20% atlaide.

Vīļakā

Līdz 24.oktobrim Vīļakas muzeja Izstāžu zālē (Klostera ielā 1) 9. Starptautiskā glezniecības plenēra “Valdis Bušs 2025” mākslas darbu izstāde.

Vīksnā

Līdz 30.septembrim katru darba dienu **no plkst.10.00 līdz 16.00** tautas namā skatāma Vīksnas un Kupravas pagastu iedzīvotāju senlietu un mūsdienu hobiju izstāde “Laika pavedienu pieskāriens”.

Žīguros

27.septembrī plkst. 14.00 kultūras namā Vīļakas pilsētas, Žīguru, Vecumu, Kupravas, Medņevas, Susāju pagastu un citu novadu senioru ZELTA RUDENS balle kopā ar Vjačeslavu Bogdanovu. Ņemiet līdzi *groziņus* un labu noskaņojumu!

** Turpinājums 15.lpp.*

Pārpublicēšanas gadījumā “Vaduguns” atsauc obligāta

TV PROGRAMMAS

no 22. līdz 28.septembrim

Piektdiena, 26.septembris

LTV 1

5.00 "Kultūrdeva". Atk.
6.00 "Latvijas valsts himna".
6.02 "Ceturť studija". Atk.
6.30 "Rīta *Panorāma*".
8.35 "Divi vienā". Seriāls.
9.30 "Solījums 3". Seriāls.
10.35 "Alpu dakteris 18". Seriāls.
11.25 "Kultūršoks". Atk.
11.40 "Kultūrdeva". Atk.
12.40 "V.I.P. - Veiksme. Intuīcija. Prāts". Atk.

13.25 "Kas notiek Latvijā?" Atk.
14.50 "Šodienas jautājums". Atk.
15.10 "Krustpunktā".
16.05 "Solījums 3". Seriāls.
17.05 "Divi vienā". Seriāls.
18.00 "Dienas ziņas".
18.50 "Ar savu tautasdziesmu. Dzejnieks Jānis Peters." Atk.
19.45 "Dziesmas ceļš. Jānim Peteram – 85". Atk.

20.00 "Panorām".
20.50 "Kultūršoks".
21.05 "Daudz laimes, jubilār!"
21.45 "Policists Panda". Detektīvseriāls.
22.40 "Nakts ziņas".
22.55 "Midsomeras slepkavības 20". Detektīvseriāls.
1.55 "Aizliegtais paņēmiens".Atk.
2.55 "*De facto*". Atk.
3.30 "Ceturť studija". Atk.
4.00 "Zinātnes noslēpumi". Atk.
4.15 "Pasaules panorāma". Atk.
4.45 "Kultūršoks". Atk.

LTV 7

5.00 "Lielās patiesības". Atk.
5.30 "Ceturť studija". Atk.
6.00 "Latvijas valsts himna".
6.03 "Labākais no *Euromaxx*. *Deutsche Welle* žurnāls".
6.30 "Rīta *Panorāma*".
8.35 "Šodienas jautājums". Atk.
8.55 "Ceturť studija". Atk.
9.25 "Inženierijas sasniegumi nākotnei". Dok. filmu cikls.

10.10 "Zinātnes noslēpumi". Dok. filmu cikls.
10.25 "Province". Atk.
10.55 "Lielās patiesības". Atk.
11.25 "Ķepa uz sirds". Atk.
11.55 "Personība.
100 g kultūras". Atk.
12.50 "Alpu dakteris 18". Seriāls.
13.40 "Zinātnes noslēpumi". Dok. filmu cikls.
13.55 "Spēlmaņu cilts". Atk.
16.00 "Ļeģo uzvaras balss". Kristīgā programma.
16.30 "Sporta studija". Atk.
17.15 "Aculiecinieks". Atk.
17.30 "Globalizācija un mēs.

Vārdadienu svin: Gundars, Knuts, Kurts

6.35 "Šefu gaidījāt? 4". Kulinārijas raidījums.
7.30 "Ģimene". Seriāls.
8.30 "Mani remonta noteikumi". Realitātes šovs.
10.10 "UgunsGrēks 15". Seriāls.
11.55 "Dzīves krustceļš 4". Realitātes šovs.
12.55 "Mantojums". Seriāls.
14.00 "Grejas anatomija 4". Seriāls.
16.00 "Dzīvot nozīmē mīlēt". Seriāls.
17.00 "Tu mani nesalauzi". Seriāls.
19.00 "Fortūnas viesnīca". Realitātes šovs.
20.00 "Tev pienācis pasts". Romantiska komēdija.
22.25 "Receptes mīlai un slepkavībai". Seriāls.
23.30 "Saimnieks meklē sievu 8". Realitātes šovs.
0.30 "Liktena skartie". Seriāls.
1.30 "Tu mani nesalauzi". Seriāls.
3.20 "Elles ziemeļi". Komisks trilleris.

TV24

6.00 "Svarīgais trīs minūtēs". Atk.
6.03 "Preses klubs". Atk.
7.30 "Izstāsti Latvijai!" Atk.
8.00 "Streips pārlūko pasauli".
8.30 "Svarīgais trīs minūtēs".
8.33 "Aktuālais par karadarbību Ukrainā".
9.30 "Dienas personība".
10.00 "Streips pārlūko pasauli trīs minūtēs". Atk.
10.03 "Preses klubs". Atk.
11.30 "Streips pārlūko pasauli trīs minūtēs". Atk.
11.33 "Globuss". Atk.
12.30 "ES ieguldījums konkurētspējīgā lauksaimniecībā". Atk.

13.00 "Streips pārlūko pasauli trīs minūtēs". Atk.
13.03 "Preses klubs". Atk.
14.30 "Latvijas labums". Atk.
15.30 "Ārsts atbild". Atk.
16.00 "Dienas personība". Atk.
16.30 "Ziņu *Top*".
17.00 "Svarīgais trīs minūtēs".
17.03 "Preses klubs".
18.30 "Uz līnijas".
19.00 "Svarīgais trīs minūtēs".
19.03 "Aktuālais par karadarbību Ukrainā".
20.00 "Streips pārlūko pasauli".
20.30 "Ceļojums pagātnē".
21.00 "Svarīgais trīs minūtēs".

TV3 Life

5.00 "Svešā seja". Seriāls.
5.30 "Ļeģo uzvaras balss". Kristīgā programma.
6.00 "Izgaršo Latvijui! 10". Izklaidējošs raidījums.

LTV 1
5.00 "Aizliegtais paņēmiens". Atk.
6.00 "Latvijas valsts himna".
6.02 "Ķepa uz sirds". Atk.
6.30 "Rīta *Panorāma*".
8.35 "Mīlas viesulis 20". Seriāls.
9.30 "Solījums 3". Seriāls.
10.30 "Alpu dakteris 18". Seriāls.
11.20 "Mājas supiem 3". Dok. filmu cikls.
12.10 "Dzēmmas laiki". Dok. filma.
13.05 "Aculiecinieks". Atk.
13.25 "Daudz laimes, jubilār!" Atk.
14.05 "Sporta studija".
14.50 "Šodienas jautājums". Atk.
15.10 "Krustpunktā".
16.05 "Solījums 3". Seriāls.
17.10 "Mīlas viesulis 20". Seriāls.
18.00 "Dienas ziņas".
18.56 "Ceturť studija".
19.30 "Province".
20.00 "Panorāma".
20.37 "Šodienas jautājums".
21.10 "1:1. Aktuālā intervija".
22.00 "Jauns aukstais karš Skandināvijā". Dok. filma.

23.00 "Nakts ziņas".
23.15 "Tuvu". Drāma.
0.55 "Kultūrdeva". Atk.
1.55 "Zinātnes noslēpumi". Dok.filmu cikls.
2.10 "Ceturť studija". Atk.
2.40 "Garainis 2". Atk.
3.25 "V.I.P. - Veiksme. Intuīcija. Prāts". Atk.
4.05 "*De facto*". Atk.
4.40 "Vides fakti". Atk.

LTV 7

5.00 "Kultūrdeva". Atk.
6.00 "Latvijas valsts himna".
6.03 "Eiropa fokusā. *Deutsche Welle* žurnāls".
6.30 "Rīta *Panorāma*".
8.35 "Šodienas jautājums". Atk.
8.55 "Province". Atk.
9.25 "Inženierijas sasniegumi nākotnei". Dok. filmu cikls.
10.15 "Citādi latviskais". Atk.
10.45 "Neatklātā Latgale". Atk.
11.15 "Personība.
100 g kultūras". Atk.

13.05 "Alpu dakteris 18". Seriāls.
13.55 "Pasaules meistarsacīkstes vieglatlētikā". Atk.
16.00 "Vienmēr formā. *Deutsche Welle* žurnāls".
16.25 "Zinātnes noslēpumi".
16.40 "Aizliegtais paņēmiens". Atk.

Otrdiena, 23.septembris

17.40 "Es aizbēgu no slepkavas". Dok. filmu cikls.
18.30 "Komisārs Reksis". Detektīvseriāls.
19.20 "Zinātnes noslēpumi". Dok.filmu cikls.
19.30 "Inženierijas sasniegumi nākotnei". Dok. filmu cikls.
20.20 "Nāve paradizē 12". Detektīvseriāls.
21.15 "Policijas iecirknis 31 3". Detektīvseriāls.
22.00 "Melnais saraksts 3". Seriāls.
22.45 "Pazudusi". Detektīvseriāls.
23.35 "Vienmēr formā! *Deutsche Welle* žurnāls".
0.05 "Zaļgalvis". Atk.
0.20 "700 pasaules brīnumi. Vjetnama". Atk.
1.15 "Pārtikas revidents". Atk.
1.55 "Garainis 2". Atk.
2.40 "Vides fakti". Atk.
3.10 "*De facto*". Atk.
3.45 "Pasaules panorāma". Atk.
4.15 "V.I.P. - Veiksme. Intuīcija. Prāts". Atk.

TV 3

5.00 "Pilnīgi pretstatī". Seriāls.
6.00 "Misters Bins". Animācijas seriāls.
6.25 "900 sekundes".
8.45 "Nozlegumam pa pečām 10". Seriāls.

9.50 "Brīvības sapņi". Seriāls.
11.00 "Soli pa solim". Komēdijseriāls.
12.05 "Džeimijs turpina gatavot". Kulinārijas raidījums.

12.35 "Luksofors". Seriāls.
13.10 "Nemīlētie. Nolađētie 7". Seriāls.
13.50 "Tiri un kārtīgi 2". Realitātes šovs.
14.55 "Doktors Hauss 7". Seriāls.
15.55 "Murgs, ne kaimiņi 4". Dok. seriāls.
17.00 "Zilonis studijā 7". Sarunu šovs.

18.00 "TV3 ziņas īsumā".
18.10 "Šefu gaidījāt? 6" Kulinārijas raidījums.
19.10 "Bez tabu".
20.00 "TV3 ziņas".
20.45 "Degpunktā 15".
21.10 "Luksofors". Seriāls.
21.45 "Bruno". Seriāls.
22.20 "Bezglalģās debesis 2". Seriāls.
23.20 "Kvantu lēcieni". Seriāls.
0.15 "CS1 Lasvegasa 2". Seriāls.
1.05 "Kobra 11-10". Seriāls.
2.05 "Kurjers 2". Spraigā sižeta trilleris.

Vārdadienu svin: Vanda, Veneranda, Venija

3.45 "Murgs, ne kaimiņi 4". Dok. seriāls.

TV3 Life

5.00 "Svešā seja". Seriāls.
5.30 "Ļeģo uzvaras balss". Kristīgā programma.
6.00 "Izgaršo Latvijui! 10". Izklaidējošs raidījums.
6.35 "Šefu gaidījāt? 4". Kulinārijas raidījums.
7.30 "Ģimene". Seriāls.
8.30 "Mani remonta noteikumi". Realitātes šovs.

9.40 "UgunsGrēks 15". Seriāls.
11.55 "Dzīves krustceļš 4". Realitātes šovs.
12.55 "Mantojums". Seriāls.
14.00 "Grejas anatomija 4". Seriāls.
16.00 "Dzīvot nozīmē mīlēt". Seriāls.
17.00 "Tu mani nesalauzi". Seriāls.
19.00 "Fortūnas viesnīca". Realitātes šovs.
20.00 "Pa mīlestības taku". Romantiska komēdija.
21.55 "Receptes mīlai un slepkavībai". Seriāls.
23.05 "Karsti. Krēta". Iepazīšanās šovs.

24.00 "Dzīvīte 11".
0.35 "Privātdetektīvi 2". Seriāls.
1.30 "Liktena skartie". Seriāls.
2.25 "Tu mani nesalauzi". Seriāls.
4.25 "Svešā seja". Seriāls.

TV24

6.00 "Svarīgais trīs minūtēs". Atk.
6.03 "Preses klubs". Atk.
7.30 "Uz līnijas". Atk.
8.00 "Streips pārlūko pasauli".
8.30 "Svarīgais trīs minūtēs".
8.33 "Aktuālais par karadarbību Ukrainā". Atk.
9.30 "Dienas personība".
10.00 "Streips pārlūko pasauli trīs minūtēs". Atk.
10.03 "Preses klubs". Atk.
11.30 "Dr. Apinis". Atk.
12.30 "Uz līnijas". Atk.

13.00 "Streips pārlūko pasauli trīs minūtēs". Atk.
13.03 "Kārtības rullis". Atk.
14.30 "Grāmatu kods". Atk.
15.00 "Dr. Apinis". Atk.
16.00 "Dienas personība". Atk.
16.30 "Ziņu *Top*".
17.00 "Svarīgais trīs minūtēs".
17.03 "Preses klubs".
18.30 "Uz līnijas".
19.00 "Svarīgais trīs minūtēs".
19.03 "Aktuālais par karadarbību Ukrainā".
20.00 "Streips pārlūko pasauli".

Jautājumos par skolu tīklu valda divi uzskati: vieni saka, ka mazās lauku skolas ir jāslēdz, citi – ka tās nevajag slēgt.

BIRUTA: – Lai ģimenes paliktu dzīvot laukos, ir jāredz nākotne – izglītībā, sadzīvē, attīstībā. Skola var būt atslēga, ap kuru veidojas stipra, dzīvotspējīga kopiena. Skola vien ģimeni laukos nenoturēs, ja vecākiem nebūs darba un ienākumu avota.

Vai lielākās pilsētās bērnus ir vieglāk audzināt?

ILONA: – Nedomāju, jo arī tur ir daudz izaicinājumu. Pilsētā ir grūtāk pārzināt, ar ko skolēns tiekas, kādi ir draugi, kur un kā viņi kopā pavada laiku. Lielās pilsētās ne visiem ir pieejama interešu izglītība, daudzas programmas ir par maksu, vecākiem jānodrošina nokļūšana no skolas uz interešu programmu īstenošanas vietām. Tas prasa laiku un līdzekļus. Pilsētā daudz vairāk iespēju, bet daudz vairāk arī negatīvu kārdinājumu.

ZINTIS: – Viennozīmīgi, ka pilsētās ir lielākas iespējas. Piemēram, kaut vai interešu izglītībā. Meitu vadāju uz mūzikas skolu. Cerēju, ka arī dēls šo ceļu izvēlēsies, bet viņš jau pirmajā klasē pateica kategoriski ‘nē’ un izvēlējās mākslas skolu. Patiesībā audzināt bērnus gan pilsētā, gan laukos var vienlīdz labi.

INESE: – Skola ir būtisks lokālais “pieturas punkts”, vienlaikus skolu pienākums ir nodrošināt kvalitatīvu izglītību, līdz ar to arī vienādas iespējas ikvienam bērnam un jauniešiem.

BIRUTA: – Vidusskolēniem gan būtu jānācās lielākās skolās, jo tur viņi saskaras ar plašāku vienaudžu loku, kas rada veselīgu konkurenci un motivē censties sasniegt augstākus mācību rezultātus, attīsta komunikācijas un sadarbības prasmes. Lielākās skolās ir iespējams piedāvāt vairāk mācību priekšmetu izvēļu un padziļināto kursu, kas sniedz skolēniem iespēju mācīties atbilstoši savām interesēm un nākotnes iecerēm. Gan pilsētās, gan laukos bērnus audzina ģimene – tā ieliek pamatus vērtībām. Protams, lielajās pilsētās bērniem ir plašākas iespējas attīstīt savus talantus dažādās interešu izglītības pulciņos un profesionālās ievirzes skolās, kā arī izvēlēties skolu, kurā iegūt kvalitatīvu izglītību. Nav vienas pareizās atbildes, taču kā izglītības iestādes vadītāja es redzu, ka, neatkarīgi no pilsētas lieluma, galvenais ir ģimenes iesaiste un atbalsts bērnam.

Kāda ir recepte, lai uzlabotu demogrāfisko situāciju?

ILONA: – Atbalstīt ne tikai daudz bērnu ģimenes, bet ikvienu ģimeni, kurā ir bērns. Lai pieņemtu lēmumu par 3. bērnu ģimenē, tai jābūt pietiekami nodrošinātai arī tad, kad ģimenē ir viens vai divi bērni. Katrs bērns ir vērtīgs, līdz ar to arī atbalstam būtu jābūt vienādam.

ZINTIS: – Tādas receptes nav. Muļķīgi un pārspīlēti ieklausīties man neizprotamā propagandā, ka puika nav puika, meitene nav meitene. Katrs cilvēks ir atbildīgs par sevi. Ko mēs varam izdarīt? Tas ir tāpat kā ar viedokļu daudzveidību. Piemēram, puse Latvijas iedzīvotāju uzskata, ka mūsu valstī nevar nopelnīt adekvātu atalgojumu. Es uzskatu, ka var. Tā ir katra cilvēka izvēle. Neskatoties uz to, ka esmu Latvijas un Latgales patriots, aizbraucējiem neko nepārmetu. Uzsveršu, – Latvijā var dzīvot, pelnīt un veidot ģimenes.

BIRUTA: – Demogrāfiskā situācija uzlabosies tad, kad būs atbalsts jaunajām ģimenēm – nodrošināta bērnu audzēšanas pieejamība tuvāk dzīvesvietai, veicinātas elastīgas darba iespējas, nodrošināta mājokļu pieejamība. Būs sakārtota ekonomiskā vide – drošība nākotnei, piedāvāti nodokļu atvieglojumi ģimenēm ar bērniem, stiprināts atbalsts jaunaigiem uzņēmējiem.

Cik būtiska ir pierobežas neatstāšana novārtā?

ILONA: – Būtiska, jo tas ir arī drošības jautājums. Apdzīvota un ekonomiski aktīva teritorija ir dabiska robežas stiprināšana.

ZINTIS: – Respektēju Baltinavas vidusskolas direktora, Balvu novada domes deputāta Imanta Slišāna viedokli, ka vidusskolas pierobežā nevajadzētu aizmigt. Nevajag būt pravietim, lai prognozētu, ka agrāk vai vēlāk Baltinavas vidusskola, diemžēl tāpat kā Tilžas vidusskola, pārtaps par pamatskolu. Lai cik tas sāpīgi arī nebūtu... Protams, pamatskolas limenis ir jāatstāj.

BIRUTA: – Mēs dzīvojam austrumu pierobežā, tāpēc jābūt uzmanībai par to, lai šī teritorija ir apdzīvota, attīstīta, lai šeit ir izglītība, uzņēmējdarbība. Tas stiprina mūsu valsts drošību.

Ar ko jāreķinās, slēdzot izglītības iestādi?

ILONA: – Ar to, ka teritorija, kurā tiek slēgta izglītības iestāde, kļūs mazāk apdzīvota, samazināsies ekonomiskā attīstība.

ZINTIS: – Ar to, ka bērns būs jāvadā uz citu skolu. Situāciju atvieglo fakts, ka pašvaldība nodrošina bērnu nokļūšanu izglītības iestādē – skolēns tiek aizvests un atvests. Mūsu laikos tā nebija – dzīvoju Rekavas vidusskolas internātā.

INESE: – Slēdzot jebkuru izglītības iestādi, vecākiem un bērniem jāreķinās ar to, ka vispirms būs jāpieņem pārmaiņas, ko nereti ļoti daudzi vecāki nespēj vai arī negrib darīt. Taču jāsaprot, ka mūsu mainīgajā pasaulē dzīvot tā – “tad, kad mēs mācījāmies...”

– vairāk nevarēsim. Bērni pārmaiņas uztver daudz labāk un ātrāk, un daudz kas atkarīgs no jums, vecāki, cik pozitīvi vai negatīvi savus bērnus motivēsiet pārmaiņu procesiem. Protams, katra lēmuma pieņemšana par skolu slēgšanu vai reorganizāciju ir emocionāli smaga.

BIRUTA: – Ja slēdz kādu skolu, ir jāreķinās ar sabiedrības reakciju. Tā bieži ir emocionāla, jo skola svarīga vietējai kopienai. Tāpēc komunikācija ar sabiedrību ir īpaši svarīga – jāskaidro iemesli, turpmākie plāni un ieguvumi nākotnē.

Kā līdzsvarot emocijas un matemātisku aprēķinu? Ekonomiski pavilkt nevaram, bet graustu negribam?

ILONA: – Tas ir smags lēmums. Nav iestādes, mazinās izdevumi, nav darba cilvēkiem, nenāk nodokļi, pieaug sociālie izdevumi, pieaug transporta izdevumi, aizplūst cilvēki no novada, tātad arī naudas novadam kļūst mazāk. Par ēkām runājot, jāsaprot, ka tās ir lielas un plašas, un ir jābūt ļoti bagātam uzņēmējam, lai nodrošinātu to papildīšanu, uzturēšanu un vēl gūtu peļņu. Tāpēc diemžēl daudzas ēkas paliek tukšas, neizmantotas.

ZINTIS: – Loģikai ir jāzvar, jo nevar balstīties uz emocijām. Ja cilvēks kaut ko nesaprot, tad vajag piezvanīt manai mammai, psiholoģei Skaidrītei Krakopei. Tas gan neattiecas uz šo jautājumu...

BIRUTA: – Skola bieži vien nav tikai mācību iestāde – tā ir vieta ar vēsturi, kopienas centrs, atmiņu un piederības sajūtas veidotājs. Tāpēc nav viegli runāt par tās slēgšanu vai reorganizāciju – šie lēmumi vienmēr skar cilvēkus ļoti personiski. Taču pašvaldība raugās nākotnē, kā ilgtspējīgi uzturēt iestādi, kurā ir mazs skolēnu skaits. Līdz ar to ir svarīgi sarunāties, ieklausīties un kopā meklēt atbildes, kas ļauj rast visiem labāko risinājumu, lai nepaliktu bijušo skolu ēkas par tukšiem graustiem.

Kā var iesaistīties un palīdzēt pašvaldība, kā arī vietējās kopienas?

ILONA: – Kā jau minēju, piedāvāt laukos esošos dzīvokļus jaunām ģimenēm, atbalstīt uzņēmējus. Iedzīvotājiem izvēlēties vietējās skolas saviem bērniem. Tas ir vislielākais atbalsts videi, kurā paši dzīvo.

ZINTIS: – Nezinu, cik lielā vai mazā mērā iedzīvotāju padomes var ietekmēt politiku. Strīdēties var, tomēr jebkurā gadījumā, kā iepriekš minēju, jāzvar loģikai.

INESE: – Skolu tīklam jābūt efektīvam un atbilstošam demogrāfijas tendencēm, savukārt skolotāju atalgojumam – tādām, lai skola, neatkarīgi no atrašanās vietas, klašu un skolēnu skaita, varētu piesaistīt talantīgus pedagogus un nodrošināt kvalitatīvu izglītību.

BIRUTA: – Pašvaldības atbalsts nepieciešams skolu infrastruktūras modernizēšanai, piesaistot Eiropas Savienības finansējuma avotus. Skolēni vēlas mācīties modernās un labiekārtotās skolās, kas atbilst mūsdienu prasībām.

Ko novēlat topošajiem vecākiem?

ILONA: – Laimi, savstarpēju cieņu un atbalstu ģimenē. Tad arī bērni augs drošā vidē un būs laimīgi!

ZINTIS: – Saticību ģimenēs, dzīvesprieku un Dieva mīlestību!

INESE: – Vecāki, jūs esat bērnu pirmais skolotājs un lielākais atbalsts. Lai pietiek spēka, veselības, saticības, sapratnes un prieka būt līdzās šajā nozīmīgajā ceļā, augot un mācoties kopā ar bērniem!

BIRUTA: – Topošajiem vecākiem novēlu mīlēt savus bērnus, iemācīt viņiem vērtības – cienīt līdzcilvēkus, būt atbildīgiem un drosmīgiem. Vecāku atbalsts ir bērna drošākais pamats laimīgai dzīvei.

Fakti

✓ **Statistika vēsta: 1998./1999. mācību gadā Latvijā bija 1074 vispārizglītojošās skolas, bet šajā mācību gadā – 605.**

✓ **Vispārizglītojošajās skolās 2005.gadā mācījās 284 000 audzēkņu, šajā mācību gadā – 224 000.**

✓ **Šogad Latvijā likvidētas 45 izglītības iestādes, bet 21 reorganizēta, – liecina Izglītības un zinātnes ministrijas informācija.**

Kāds ir spilgtākais pārdzīvojums vai piedzīvojums no skolas laikiem?

Ilona: – Tas, kā mēs ar dažām klasesbiedrēm pirms ekskursijas nakti pavadījām skolā. Izbraukšana bija agri no rīta, bet tajos laikos vecākiem nebija mašīnu, ar ko atvest uz skolu bērnus četros vai piecos no rīta. Tas bija jautrs piedzīvojums. Palikušas prātā arī

uzstāšanās skolas pasākumos un Lazdukalna pagasta rīkotajos Bērības svētkos, Pilngadības svētkos, piedalīšanās ar Lazdukalna kori Dziesmu un deju svētkos Rīgā. No vidusskolas laikiem prātā Žetonu vakari un izlaidumi.

Zintis: – Upītes pamatskolas skolēni cēla sniegavīrus, un mēs, četri puiši no klases, visus nojaucām. Tad brāzienu dabūjām ne tikai mājās, bet arī no visa skolas kolektīva.

Inese: – No skolas laikiem joprojām sirdi silda atmiņas par pirmo darba dienu un to, kā atzīmējām Skolotāju dienas. Atceros, ar kādu atbildības sajūtu bērni vadīja stundas, gatavoja apsveikumus skolotājiem, noformēja skolu. Paldies jauniešiem

par radošumu un uzdrīkstēšanos!

Biruta: – Viens no spilgtākajiem un sirdij tuvākajiem piedzīvojumiem skolas gados ir saistīts ar orientēšanās sporta aktivitātēm kopā ar mūsu audzinātāju. Viņš nebaidījās mūs, pusaudžu bariņu, aizvest pārgājienā pa Daugavas malu – no Krāslavas līdz Daugavpīlij. Šis

pārgājiens bija ne tikai fizisks izaicinājums, bet arī brīnišķīgs piedzīvojums.

“Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem”

MAF
Mediju atbalsta fonds

Sagatavoja E.Gabranovs

“Viena stunda bez sabiedriskā transporta”

Pasažieru pārvadātāji protestē arī mūspusē

Nav naudas, nav reisu. Ar šādu domu šo otrdien, lai pievērstu uzmanību kritiskajai situācijai sabiedriskā transporta nozarē, kur nepietiekams finansējums apdraud kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanu, pasažieru pārvadātāji visā Latvijā rīkoja protesta akciju “Viena stunda bez sabiedriskā transporta”. Proti, no pulksten 10 līdz 11 protestā

iesaistīto pasažieru pārvadātāju autobusi neizbrauca reisos vai tā izpildes laikā apstājās atbilstošās un pasažieriem drošās vietās. VSIA “Autotransporta direkcija” (ATD) par to ir ļoti dusmīga, bet “Latvijas Pasažieru pārvadātāju asociācijai” un pašiem pārvadātājiem, kuri piedalījās protestā, ir savi argumenti.

Protestu atbalsta teju visi

Foto - A. Kirsanovs

Autobusi tukšā nebrauc. Protesta akciju atbalstīja arī AS “Talsu autotransports” šoferis BRUNO JERMACĀNS, kurš par sabiedriskā transporta šoferi strādā jau 30 gadus. “Runājot par pasažieru daudzumu, to skaits ir atkarīgs no konkrētās dienas. Tā, ka autobusi brauktu tukšā, nav.” Lai pasažieriem, kuri protesta stundu pavadīja autobusā, tā aizritētu maksimāli ērtākos apstākļos, AS “Talsu autotransports” parūpējās arī par cienastu – gardiem konditorejas izstrādājumiem. Pasažierus ar tiem cienāja šoferis B.Jermacāns.

“Kā brauksim, ja nepiešķirs naudu?” Protesta akcijā piedalījās arī AS “Talsu autotransports”, kas veic pasažieru pārvadājumus Balvu novadā. Attēlā redzamais autobuss pulksten 9.30 uzsāka mērot ceļu no Tilžas uz Balviem, uz vienu stundu (no pulksten 10 līdz 11) pietājot pieturvietā Naudaskalnā. Autobusa sēdvietas nebija aizpildītas, bet arī tukšs tās nebija un pasažieru netrūka – visi brauca no Tilžas. Daļa no viņiem protesta akcijas stundu pacietīgi pavadīja autobusā, bet pēc dažiem pasažieriem, lai viņus nogādātu galamērķī, pakal atbrauca tuvinieki. Vienlaikus jāuzsver, ka visi autobusā esošie pasažieri (izņemot vienu) protesta akciju atbalstīja, un arguments tam bija ļoti skaidrs un saprotams. “Ja sabiedriskā transporta nozarei nepiešķirs nepieciešamo finansējumu un tā rezultātā nebūs reģionālo autobusu reisu, kā tad cilvēki lauku teritorijās ikdienā varēs nokļūt līdz savam galamērķim?” retoriski jautāja ANNA SISOJEVA (apakšējā attēlā – pa kreisi). Tikmēr cits pasažieris – tilžēnietis Mārtiņš – sarunā ar laikraksta “Vaduguns” žurnālistu atklāja, ka reisā “Tilža–Balvi” brauca līdz Naudaskalnam un brīdi kopā ar pārējiem pasažieriem pasēdēja autobusā, lai atbalstītu notiekošo protestu. Savukārt vēl vienai pasažierei (apakšējā attēlā – pa labi) bija krasi atšķirīgs viedoklis: “Protestu neatbalstu, jo man bija norunāts būt Balvos konkrētā laikā, bet visa šī rezultātā es kavēju un man, kā pasažierim, nākas ciest. Turklāt šādu pasažieru ne tikai visā Latvijā, bet arī Balvu novadā protesta dienā noteikti bija daudz. Tas, ka, nepiešķirot naudu, nebūs autobusu, ir pilnīgs blefs. Tie bijuši un būs arī turpmāk! Bet, ja nepietiek naudas, nevajag miljoniem eiro tērēt apkār! Saprotu, ka Ukrainā ir karš, bet vai Latvijai savām vajadzībām nevajag naudu? Turklāt domāju, ka protestam nebūs nekādas jēgas. Viss paliks tāpat, kā līdz šim.” Jāpiebilst, ka šī pasažiere nebija noskaņota gaidīt protesta stundu autobusa – vēl jo vairāk tādēļ, ka no Naudaskalna līdz Balviem ir nieka piecu minūšu brauciens. Pēc laikraksta “Vaduguns” darbinieku uzaicinājuma kundze uz Balviem devās ar redakcijas automašīnu!

Foto - A. Kirsanovs

Foto - A. Kirsanovs

Tiks piemēroti sodi

ATD valdes priekšsēdētājs JĀNIS LAPINŠ pirms protesta akcijas uzsvera, ka ATD, kā reģionālā sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanas organizators Latvijā, neatbalsta reģionālo autobusu pārvadātāju protesta akciju, jo uzskata, ka nedrīkst ciest pasažieri, kuri paļaujas uz sabiedriskā transporta pakalpojumiem. Tādēļ ATD stingri sekoja līdzī plānoto reisu izpildēm 16.septembrī. Savukārt par neizpildītiem vai daļēji izpildītiem reisiem, kā uzsvera ATD, pasažieru pārvadātājiem tiks piemēroti līgumā noteiktie sodi un netiks izmaksātas valsts kompensācijas par konstatētajām reisu neizpildēm. Tā tas arī bija – ATD protesta akcijas laikā sekoja līdzī situācijai autoostās un novēroja, ka cilvēki bija neapmierināti. “Pēc aptuvenām aplēsēm tika ietekmēti aptuveni 5000 pasažieru, vienlaikus netika novērots būtisks zvanu pieaugums uz ATD. Līdz ar to pasažieri, iespējams, pielāgojās šai situācijai. Jebkurā gadījumā direkcija analizēs visus reisos, kuri kavējās un netika izpildīti, kā arī tiks piemēroti sodi. Minimālā summa par pārkāpumu ir aptuveni 70 eiro, bet šajā kontekstā jāskatās progresīvi, – jo vairāk pārkāpumu, jo summa lielāka. Jāizvērtē visi dienas pārkāpumi, kā arī jāskatās mēneša laikā, jo mēneša beigās tiek apkopoti visi neizpildītie reisi un tiek piemēroti sodi,” žurnālistiem pirms un pēc protesta darīja zināmu J.Lapiņš.

Prasības nav juridiski pamatotas

Bet kāda tad ir nesaskaņu būtība? ATD valdes priekšsēdētājs Jānis Lapiņš skaidro, ka, vairākiem pretendentiem piedaloties atklātā iepirkumu konkursā par sabiedriskā transporta nodrošināšanu ar autobusiem noteiktās Latvijas maršruta tīkla

✓ **“Ja nebūs papildus finansējuma, nākotnē šādas protesta stundas kļūs par ikdienu.”**
(“Latvijas Pasažieru pārvadātāju asociācija”)

daļās, pārvadātāji iesniedza savus aprēķinus un norādīja cenu, par kuru gatavi nodrošināt pakalpojumu: “Saskaņā ar noslēgtajiem līgumiem cenu indeksācija tiek veikta pēc pirmajiem četriem gadiem, un šogad četriem pārvadātājiem cenas tiks indeksētas līdz pat 20%, bet daži pārvadātāji uzskata, ka ar to ir par maz un grib vēl 10% klāt. Savukārt vairāki pārvadātāji cenu indeksāciju pieprasa tagad, lai arī līgumi noslēgti 2023.gadā, un tie zināja, ka tuvākā indeksācija paredzēta pēc četriem gadiem. ATD paļaujas uz iepirkuma rezultātā noslēgtajiem līgumiem, kas nodrošina sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu visā Latvijas teritorijā valsts noteiktā apjomā. Pārvadātāju kolektīvi izvirzītās prasības attiecībā uz pakalpojuma cenas maiņu nav juridiski pamatotas un tiek risinātas veidā, kas liek ciest pasažieriem. Tas nav pieļaujami, tādēļ ATD aicināja pārvadātājus atteikties no dalības pieteiktajā protesta akcijā un nodrošināt pasažieriem sabiedriskā transporta pakalpojumus apjomā, kuru paši apņēmušies! Ja kāds pārvadātājs nav spējīgs sniegt pakalpojumu saskaņā ar noslēgto līgumu, tas jāpārtrauc un publiskā iepirkumā jāļauj to darīt citam pārvadātājam, nevis likt ciest pasažieriem!”

Ietekmēs iedzīvotāju pārvietošanos laukos

Savukārt “Latvijas Pasažieru pārvadātāju asociācijas” vadītājs IVO OŠENIEKS pirms šo otrdien gaidāmās protesta akcijas intervijā “Latvijas Radio” uzsvera, ka pārvadātājiem nav pašmērķis apgrūtināt iedzīvotājus ar pārvietošanos, bet, gluži pretēji, šāda protesta forma izvēlēta, lai aizstāvētu

iedzīvotāju intereses un pievērstu lēmumu pieņēmēju uzmanību, ka būtiski tiks samazināts pakalpojumu apjoms, ja valsts nepārskatīs ilgtermiņa līgumcenas. “Sabiedriskā transporta padome 4.septembrī lēma, ka dotētais reģionālās nozīmes autobusu maršruta tīkls nākamgad plānots 56,145 miljonu kilometru apmērā, kas ir par 11,06 miljoniem kilometru jeb 16 % mazāk nekā prognozēts 2025.gadā. Līdz ar to paredzēts, ka katrā maršruta tīkla daļā tiks samazināti reisi vai reisu daļas ar zemu rentabilitātes un pārvadāto pasažieru rādītāju. Pieņemtais lēmums būtiski ietekmēs pasažieru mobilitātes iespējas lauku reģionos, un finansējuma trūkums nozarei turpmāk vēl vairāk ierobežos pasažieru iespējas nokļūt uz skolu, aptieku vai darbavietu. Savukārt, apkopojot informāciju par visiem pārvadātājiem, kuri sniedz sabiedriskā transporta pakalpojumus reģionālās nozīmes pārvadājumos, zaudējumu apmērs 2025.gadā varētu sasniegt 6,95 miljonus eiro. Tā ir prognoze atbilstoši šī brīža cenām, pieņemot, ka otrajā pusgadā nebūs būtisku svārstību galvenajās izmaksās, piemēram, degvielas cenās un darba samaksā. Bez papildus finansējuma uzņēmumi nespēs nosēgt šo starpību,” uzsver pasažieru pārvadātāji.

✓ **“Esam paradoksālā situācijā, kad pārvadātāji protestē pret cenu, ko paši piedāvājuši. Kāpēc jācieš pasažieriem?”**
(JĀNIS LAPINŠ, “Autotransporta direkcijas” valdes priekšsēdētājs)

*Turpinājums 13.lpp.

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

* Sākums 12.lpp.

Pasažieru pārvadātāji protestē arī mūspusē

Finansiālo situāciju ietekmēja ārkārtas apstākļi

Nemot to visu vērā, pasažieru pārvadātāji lūdz kompensēt pārvadātāju zaudējumus, kas radušies ilgtermiņa līgumu dēļ ārkārtas apstākļu ietekmē laikā no 2022.gada 1.jūlija līdz 2025.gada 31.augustam. Kas ir šie ārkārtas apstākļi? “Dīzeļdegvielas cenu maksimums Latvijā tika fiksēts 2022.gada jūnijā, bet pēc 1.jūlija iestājās ilgstošs augstu izmaksu periods, kas būtiski palielināja pārvadājumu pašizmaksu. Šajā brīdī pieci pārvadātāji jau bija uzsākuši ilgtermiņa līgumu izpildi, un bija nepieciešama kompensācija, jo pasažieru pārvadātāji, nodrošinot sabiedriskā transporta pakalpojumu nepārtrauktību, zaudējumus uzkrāj jau kopš 2022.gada jūlija. Turklāt laikā, kad tika slēgti līgumi, pārvadātāji uzņēmās samērīgus komercdarbības riskus, taču vēlāk Krievijas sāktā kara Ukrainā un inflācijas izraisītā ilgstošā cenu pieauguma dēļ būtiski pārsniegts tas, ko varēja objektīvi prognozēt un iekļaut piedāvājumos. Arī investīcijas jau bija veiktas – daudzi uzņēmumi

jau bija ieguldījuši līdzekļus autobusu parkos, remontdarbos un darbiniekos, lai piedalītos konkursā. Tādēļ lūdzam palielināt līgumcenu vismaz 10 % apmērā no 1.septembra, veicot atbilstošus grozījumus līgumos. Prasītā kompensācija 10 % apmērā no ilgtermiņa līgumos noteiktās pakalpojuma cenas sedz tikai to faktisko izmaksu daļu, kas pārsniedz piedāvājumos prognozēto izmaksu pieaugumu. Proti, tiek lūgts kompensēt tikai to sadārdzinājumu, kuru nebija iespējams paredzēt nedz pārvadātājiem, nedz pasūtītājam (“Autotransporta direkcijai”) un pat ne Latvijas Bankas ekspertiem. Tā rezultātā vismaz pavērsies iespēja turpināt sniegt pakalpojumu,” skaidro pasažieru pārvadātāji.

Naudas trūkums – gadiem ilga problēma

Noslēgumā pasažieru pārvadātāji piebilst, ka, gatavojot piedāvājumus iepirkumiem 2019. - 2021.gadam, pārvadātāji balstījās uz Latvijas Bankas oficiālajām prognozēm un pasū-

Protesta akcijas laikā tika ietekmēti aptuveni 165 reģionālo autobusu reisi (atcelti – 53) un līdz 5000 pasažieru.

tītāja norādēm iepirkuma dokumentācijā par paredzamajām līgumcenām. Ja prognozes būtu piepildījušās, līgumu izpilde būtu iespējama par piedāvājumā noteiktajām cenām. Turklāt, kā uzsver pārvadātāji, nepietiekams finansējums sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanai ir jau ilglaicīga problēma. “Pārvadātāji jau vairākus gadus katrs individuāli vērsušies pie VSIA “Autotransporta direkcija” un Satiksmes ministrijas, lai informētu par situācijas nopietnību un lūdzot atbalstu atbilstoši līgumos un normatīvajos aktos noteiktai kārtībai. Pārvadātājiem ar VSIA “Autotransporta direkcija” un Satiksmes ministriju tikšanās bija arī 5.septembrī, bet diemžēl risinājumi netika piedāvāti. Mūsu prioritāte ir, lai iedzīvotājiem būtu drošs, pieejams un uzticams transports. Mēs pilnībā izprotam valsts budžeta iespējas un esam gatavi sadarboties, meklējot risinājumu,” uzsver pasažieru pārvadātāji.

ATD valdes priekšsēdētājs J.Lapiņš uzsveris, ka ATD ieskatā pārvadātājiem jāturpina pildīt noslēgto līgumu saistības, bet vienlaikus turpinās sarunas.

Re, kā!

Kopumā protesta akcijā piedalījās deviņi no Latvijā esošajiem vienpadsmit pasažieru pārvadātājiem, kas veic reģionālo autobusu maršrutu reisu un kuriem noslēgts ilgtermiņa līgums ar VSIA “Autotransporta direkcija” – AS “Talsu autotransports” (veic pasažieru pārvadājumus arī Balvu novadā), “SIA “Daugavpils autobusu parks”, SIA “Tukuma auto”, AS “Rēzeknes autobusu parks”, SIA “VTU Valmiera”, SIA “Norma-A”, kas pasažieru pārvadājumus nodrošina ar zīmolu “Ecolines”, AS “Liepājas autobusu parks”, AS “Nordeka” un pašvaldības SIA “Ventspils reiss”. Savukārt daļā Pierīgas, kā arī Saldus, Kuldīgas, Cēsu, Siguldas un Limbažu maršruta tīkla daļās, kurās pakalpojumus sniedz pārvadātāji AS “CATA” un SIA “Latvijas sabiedriskais autobuss”, reģionālā sabiedriskā transporta pakalpojuma sniegšana netika traucēta un notika pilnā apjomā, jo šie pārvadātāji protesta akcijā nepiedalījās.

Atbilstoši normatīviem, pasažierim ir tiesības vērsties pie pārvadātāja ar lūgumu atļūdzināt tiešos zaudējumus, ja tie radušies sabiedriskā transporta kavēšanās vai reisu atcelšanas dēļ un ja pasažieris bija iegādājies biļeti uz attiecīgo reisu. Tāpat pasažierim ir iespēja iepriekšpārdošanā iegādātās biļetes atgriezt atbilstoši konkrētas tirdzniecības vietas noteiktajai kārtībai. Neskaidrību gadījumā pasažieri aicināti sazināties ar tirdzniecības vietu. Savukārt, ja tirdzniecības vieta atgriež daļēju samaksu par iegādāto biļeti, par biļetes cenas starpības segšanas kārtību lūgums sazināties ar pārvadātāju, kura izpildītais reiss tika kavēts vai atcelts.

“Latvijas Pasažieru pārvadātāju asociācija”

Esi zinošs!

Informē Aizsardzības ministrija

Ministrs ciemosies Balvos

25.septembrī aizsardzības ministrs Andris Sprūds dosies reģionālajā vizītē uz Balviem, kur informēs Balvu novada pašvaldību un iedzīvotājus par Pretmobilitātes infrastruktūras izveides likumprojektu un tā nosacījumiem. Tādējādi ministrs turpinās reģionālās tikšanās ar pierobežas pašvaldību iedzīvotājiem, uz kuriem attieksies minētā likuma nosacījumi.

A.Sprūds vizīti uzsāks pulksten 13, tiekoties ar Balvu novada domes priekšsēdētāju Jāni Trupovnieku. Tā turpināsies Balvu Kultūras un atpūtas centrā, kur pulksten 14 plānota ministra

tikšanās ar Balvu novada iedzīvotājiem. Tajā A.Sprūds skaidros Pretmobilitātes infrastruktūras izveides likumprojekta nosacījumus un sniegs atbildes uz iedzīvotāju jautājumiem. Uz tikšanos aicināts ierasties ikviens interesents.

Jāpiebilst, ka 17.jūnijā Ministru kabinets atbalstīja likumprojektu “Pretmobilitātes infrastruktūras izveides likums”, kā mērķis ir paātrināt Latvijas austrumu robežas militāro stiprināšanu. Likums vēl jāpieņem parlamentam. Savukārt 14.augustā Dagdā notika pirmā aizsardzības ministra reģionālā tikšanās ar pierobežas pašvaldību iedzīvotājiem. Ministrs Preiļos tikās ar pierobežas pašvaldību

(Alūksnes, Balvu, Ludzas Rēzeknes novada, Krāslavas, Preiļu, Līvānu, Augšdaugavas, Smiltenes novadu, kā arī Daugavpils un Rēzeknes) vadītājiem. Tāpat jau rakstijām, ka 15.maijā Aizsardzības ministrija informēja par ieceri veidot profesionālo vidusskolu ar militāru ievirzi Rēzeknes novada Maltā, lai stiprinātu jauniešu patriotisko audzināšanu un nodrošinātu militārās izglītības iespējas arī jauniešiem Latgalē. Jaunā skola tiks veidota pēc Pulksteža Oskara Kalpaka profesionālās vidusskolas parauga un tai plānots piešķirt ģenerāļa Pētera Radziņa vārdu. Plānots, ka pirmajā mācību gadā tiks uzņemti līdz 30 audzēkņiem.

Gaisa telpa austrumu robežā – joprojām daļēji slēgta

Jau ziņots, ka no 11.septembra līdz 18.septembrim tika slēgta Latvijas gaisa telpas zona pie austrumu robežas ar Krieviju un Baltkrieviju. Nolemts, ka ierobežojumi tiks turpināti līdz 8.oktobrim un gaisa telpa tiks slēgta diennakts tumšajā laikā no pulksten 20 līdz 7.

“Ierobežojumi Latvijas gaisa telpā pie Krievijas un Baltkrievijas robežas dod iespēju Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem pilnvērtīgi kontrolēt gaisa telpas aizliegto zonu un pastiprināti testēt akustiskās gaisa telpas novērošanas sistēmas, veikt dronu un pretedronu simulācijas, izvietot un trenēt mobilās kaujas vienības. Izvērtējot riskus, pieņemts lēmums turpināt ierobežojumus tikai diennakts tumšajā laikā – brīdī, kad ir lielākais apdraudējumu risks,” skaidro aizsardzības ministrs Andris Sprūds.

Jāpiebilst, ka aizsardzības ministrs visaptverošas valsts aizsardzības mācību “Namejs 2025” laikā uzdevis Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem pastiprināt gatavību, lai nodrošinātu ne tikai Latvijas gaisa, bet arī informatīvās un kibertelpas pastiprinātu novērošanu, kā arī veikt visu zemessargu apziņošanu, ar mērķi noskaidrot viņu gatavību ierasties vienībās un veikt kaujas uzdevumus. Vienlaikus jāuzsver, ka, saskaņā ar Nacionālo bruņoto spēku izvērtējumu, tūlītēja militāra apdraudējuma Latvijai nav, taču visaptverošas valsts aizsardzības mācību “Namejs 2025” laikā Nacionālie bruņotie spēki ir paaugstinātā gatavībā. Lai mazinātu dronu

Foto - Armins Janiks

apdraudējumu, austrumu pierobežā pastāvīgā dežūrā atrodas Nacionālo bruņoto spēku pretgaisa aizsardzības vienības, lai vajadzības gadījumā notriektu agresorvalstu dronus. Tāpat ir pastiprināta NATO patrulēšanas misija, kā arī tiek ieviestas jaunas akustiskās gaisa telpas novērošanas sistēmas. Pēdējā gada laikā veikti arī grozījumi normatīvajos aktos, kas, sadarbībā ar Latvijas Gaisa satiksmi, ļauj ātri slēgt gaisa telpu apdraudētās teritorijās. Tāpat veiktas izmaiņas, kas pastiprina lidojumu kontroli Latvijas austrumu gaisa telpā.

Informē ugunsdzēsēji

Apmaldās mežā

15.septembrī pulksten 19.30 saņemts izsaukums uz Balvu novada Lazdukalna pagastu.

Tur mežā bija apmaldījies cilvēks, kura meklēšanai ugunsdzēsēji glābēji izmantoja dronu un kvadriciklu. Pēc trīs stundu ilga darba Valsts policijas darbinieki cilvēku atrada un nogādāja drošībā. Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests atgādina, ka, dodoties mežā, jāatceras

par drošību un līdzī jāņem uzlādēts mobilais telefons, lai nepieciešamības gadījumā varētu izsaukt operatīvos dienestus, zvanot uz tālruņa numuru 112! “Ja saprotat, ka pašu spēkiem nespēsiet izkļūt no meža, zvaniet uz minēto tālruņa numuru un nosauciet pēc iespējas konkrētākus orientierus. Proti, kurā vietā iegājāt mežā, cik ilgi jau tur uzturaties, kādus dabas vai cilvēka veidotos objektus esat šķērsojis vai tiem pagājis garām. Šī informācija palīdzēs jūs atrast!” uzsver ugunsdzēsēji glābēji.

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

*Sākums 3.lpp.

Meža terapija Krišjānos

“Zibšņi” zibsnī. Lazdukalna amatiereteātra “Zibšņi” režisore Arnita Rakstiņa (foto – no kreisās) priecājās, ka šobrīd bauda atvaļinājumu. Viņa piekrīt, ka cilvēki paliek kūtrāki. “Ja līdz šim bijis liels kolektīvs, bet pašdarbnieki aizbrauc projām, apprecas, tad grūti kaut ko iestudēt ar 3-4 cilvēkiem. Līdz ar to rodas jautājums, vai man to vajag?” Lūgta atklāt, kāda varētu būt sapņu loma, Arnita pieļāva, ka tas varētu būt kaut kas ļoti, ļoti nopietns: “Būšu aktrise, ja kādreiz pametišu režisores lomu.”

Meža viduci. Pēc jauki kopā pavadītā laika režisore Arnita Rakstiņa sprieda, ka Krišjānos gaidāms demogrāfiskais sprādziens.

Pirmo reizi Staburagā. Lazdukalna saietā vadītāja Antra Leone atzina, ka Staburagā ciemojas pirmo reizi: “Atbraucu atbalstīt mūsu pagasta amatiereteātri “Zibšņi”. Vai cilvēki kļūst aktīvāki? Nē, kūtrāki un, šķiet, pat prasīgāki. Cik aktīvi mēs esam, atkarīgs no katra paša. Ne velti ir teiciens: “Ar varu miļš nekļūsi.” Pirmkārt, jābūt gribasspēkam. Otrkārt, interesei kaut ko redzēt, kaut ko jaunu uzzināt. Saka, – nekas nenotiek. Notiek!”

Top zupa. Artis Ločmelis (foto – vidū) atklāja, ka Staburaga apmeklētājus mednieki cienās ar soļanku. “Ir bijis labāk,” šo medību sezonu raksturoja Artis.

Novēl būt aktīvākiem. Sanita Pauliņa ar dēliem Leonīdu un Danielu Zalūkšņiem meža ļaudis aicināja iegādāties tamborētus paklājiņus, nerātnos vecišus un rokassprādzes. “Nevar šādu pasākumu palaist garām. Mums jābūt vēl aktīvākiem,” uzsvēra Sanita.

Kaimiņu būšana. Tilžas amatiereteātra “Spogulis” aktieri Jānis un Anna (foto) izspēlēja amizantu atgadījumu no dzīves, kā audzināt vīriešus. Teātra režisore Inese Daukste atzina, ka sen nav bijusi uz skatuves: “Ko es vēlētos nospēlēt? Varu pateikt, kas ir mana sapņu filma, kas, iespējams, saistīts ar lomu, – “Anna Kareņina”. Kāpēc esam Staburagā? Kaimiņu būšana!” Viņa pašdarbniekiem novēl nezaudēt radošo garu un meklēt oriģinālus *gabalus*.

Sports

Tautas skrējienā rekordliels sportistu skaits

Pirms nedēļas, uzrunājot tradicionālā tautas skrējiena Rekova–Balkani–Rekova dalībniekus, sacensību galvenais tiesnesis Pēteris Vancāns uzsvēra, ka galvenais ir drošība. “Katrs kritiens uz asfalta sagādā sāpes. Paspēsiet gan paskriet, gan izgulēties, gan atskriet un saņemt diplomus,” viņš jokoja.

Vēl nerunā, bet jau skrien. Gadu un 10 mēnešus vecais Helmutis Zujevs no Šķilbēniem tautas skrējienā devās otro reizi dzīvē. “Pirms gada viņš gulēja bērnu ratiņos stadiona vidū,” paskaidroja māmiņa Gunita. Tāpat viņa atklāja, ka par godu Tēva dienai izcepusi kūku.

Varena ģimene. Trīsgadīgais Marks Circenis (foto) sacensībās neatpaliek no brāļiem Roja un Artūra, saņemot gan diplomu, gan medaļu. “Tie noteikti ir tēta Jāņa gēni,” apgalvoja trīs dēlu māmiņa Laurita Circene.

Aiziet! Tiesnesis neslēpa gandarījumu par rekordlielo dalībnieku skaitu, pavēstot, ka trasē dosies 58 skrējēji. Tāpat viņš informēja, ka jau šo svētdien Balkanos notiks Balvu novada atklātais čempionāts riteņbraukšanā.

Izcīna medaļu. Nora Bukša, kura novembrī svinēs piekto dzimšanas dienu, kāpa uz goda pjedestāla. Taujāta, kā klājas Tēva dienā, meitenīte apgalvoja, ka vectēvs viņu klausā.

Palīdz meitiņai. Pēdējos trases metrus kopā ar meitu Robertu mēroja viņas māmiņa Iveta. “Pērn viņa aizskrēja ne tur, kur vajadzēja,” atcerējās mamma. Gods godam, jo Roberta, neskatoties uz pārdzīvojumiem arī šogad, ierindojās godpilnajā 2.vietā.

E.Gabranova teksts un foto

Afiša

* Sākums 7.lpp.

No 8. līdz 12. oktobrim Vīlakas pilsēta svinēs savu 80 gadu jubileju! Aicinām ikvienu piedalīties šajos īpašajos svētkos, lai kopā piedzīvotu prieku par būšanu vienotiem, lepnumu par savu pilsētu un sirsnīgas atkalsatikšanās emocijas. Piecas dienas Vīlaka pulsēs svētku ritmā, piedāvājot daudzveidīgas aktivitātes bērniem, jauniešiem, ģimenēm un senioriem — koncertus, izstādes, radošās darbnīcas, sporta notikumus un svētku kulmināciju ar īpašiem pārsteigumiem.

8.oktobrī “Vīlakas pilsētai – 80” muzejpedagoģiskā programma Vīlakas muzejā (Balvu ielā 13).

9.oktobrī plkst. 13.00 “Pilsēta manās domās un krāsās” – Vīlakas vidusskolas bērnu zīmējumu izstādes atklāšana un dzejas pēcpusdienu Vīlakas bibliotēkas izstāžu zālē (Tautas ielā 6).

10.oktobrī no plkst. 13.00 līdz 16.00 “Vīlakas prātnieks 2025” – viktorīna pilsētas iestāžu komandām Vīlakas muzeja izstāžu zālē (Klostera ielā 1).

11.oktobrī plkst. 9.00 “Vīlakas loms” – makšķerēšanas sacensības ar laivām (Vīlakas ezers).

Plkst. 9.30 “Vingro kopā ar pilsētu” – Vīlakas pilsētas modināšana pilsētas skvērā, pretim

apvienības pārvaldes ēkai (Abrenes ielā 26).

Plkst. 10.00 “Dāvana pilsētai” – ziedu paklāja veidošana estrādes teritorijā (Pils ielā 6).

No plkst. 10.30 līdz 14.00 aktivitātes visai ģimenei (Vīlakas jauniešu mājā, Parka ielā 42).

No plkst. 10.00 līdz 15.00 “Atrodi Vīlakas pilsētas vērtības” – orientēšanās pilsētā, reģistrēšanās no plkst. 9.30 Vīlakas muzeja izstāžu zālē (Klostera ielā 1).

No plkst. 11.00 līdz 14.00 “Izzini pilsētas vēsturi” – ekskursijas Vīlakas iestādēs.

No plkst. 11.00 līdz 14.00 atvērtas apskatei Vīlakas katoļu, pareizticīgo un luterāņu baznīcas.

No plkst. 11.00 līdz 12.00 “Skaties. Baudi. Priecājies!” – ekskursija Vīlakas pirmsskolas izglītības iestādē “Namiņš” (Liepnas ielā 18).

No plkst. 12.00 līdz 14.00 “Skola, kas vieno paaudzes!” – ekskursija Vīlakas vidusskolā (Pils ielā 11).

No plkst. 13.00 līdz 14.00 “Vīlakas slimnīcas ēka laiku lokos” – ekskursija Vīlakas bijušās slimnīcas pagrabā un fotoizstādes apskate (Parka ielā 2);

No plkst. 11.00 līdz 14.00 ekspozīcijas “Abrenes istabas” apskate (ziedojuams), (Tautas ielā 1).

No plkst. 11.00 līdz 14.00 aktivitātes Vīlakas estrādes teritorijā (Valsts robežsardzes kinologu paraugdemonstrējumi un ekipējuma apskate; Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta tehnikas un ekipējuma apskate; meistardarbnīcas un aktivitātes ar zirgiem).

Plkst. 17.00 svētku gājiens kopā ar Balvu pūtēju orķestri no Vīlakas pilsētas pārvaldes līdz Vīlakas sporta hallei (no Abrenes ielas 26 līdz Pils ielai 14).

Plkst. 18.00 “Prieks nebeidzams” – Atzinības un Pateicības rakstu pasniegšana, Katrīnas Dimantas koncerts Vīlakas sporta hallē (Pils ielā 14).

Plkst. 20.30 uguns šovs Vīlakas ezera promenādē (Pils ielā 9).

Plkst. 22.00 vakarā balle kopā ar grupu “Ginc un Es” Vīlakas sporta hallē (Pils ielā 14). Ieejas maksa – 7 eiro, pēc plkst. 23.00 – 10 eiro.

12.oktobrī plkst. 11.00 Sv. Mīse un koncerts Vīlakas Vissvētās Jēzus Sirds Romas katoļu baznīcā.

Speciālistu padomi

Padomi regulārai ikdienas pēdu kopšanai pēc vasaras

Atsākot vairāk nēsāt slēgtus apavus, aktualizējas jautājumi par pēdu kopšanu. Tam noderīgus padomus sniedz “Mēness aptiekas” farmaceite LINDA FEVRA-ĻEVA. Savukārt podoloģe “Veselības centru apvienībā” INESE BLŪMA atgādina, ka regulāra kopšana pēdām ir vajadzīga ik dienu, bet, ja ir pēdu ādas sabiezējumi, nagu izmaiņas – to formas deformācija, nagu krāsas maiņa, virusu izraisīti ādas veidojumi, kas parādās uz pēdām un kāju pirkstiem, ieauguši nagi, plaisas papēžos u.c., tad kopšana jāuztic podologam.

Podoloģe Inese Blūma ikvienam iesaka vismaz reizi nedēļā sagatavot ūdens vannīņu kāju pēdām: “Ūdenim var pievienot jūras sāli, ēterisko eļļu. Pietiks ar dažiem pilieniem tējas koka, lavandas, piparmētras eļļas. Var izmantot arī speciāli sagatavotus maisījumus kāju pēdām. Šāda vannīņa gan relaksēs, gan mikstinās ādu, atvieglos krēmu uzsūkšanos, gan arī stimulēs asinsriti.” Mājas apstākļos profilaktiski katrs var veikt procedūras, lai kāju pēdas būtu veselā. Podoloģe uzsver: “Te noderēs pēdu skrubi, jūras sāls vannīņas, kā arī mālu, dūņu maskas, atbilstoši pēdu krēmi, balzāmi u.c.” Arī farmaceite Linda Fevraļeva norāda, ka pēc vasaras aptiekā pieprasīti ir dažādi pēdu kopšanas līdzekļi – sausas un saspriegājušas pēdu ādas kopšanai, aerosoli apavu atsvaidzināšanai un dezinfekcijai, uz ādas pūšamie aerosoli ar pretēnīšu iedarbību, nagu un kutikulas šķērītes, nagu vīles, nagu knaibles gan bērniem, gan pieaugušajiem, pēdu ādas vīles, pincetes u.c.

Kā mazināt svīšanas sekas?

“Atsākot vairāk nēsāt slēgtus apavus, palielinās arī pēdu svīšana. Ir svarīgi pievērst uzmanību, lai apavi pēc nēsāšanas kārtīgi izžūst, jo mitra un silta vide ir laba baktēriju un sēnīšu augšanai. Īpaša uzmanība pievēršama arī sporta apaviem, to ieteicams papildus arī periodiski mazgāt 60°C. Papildus jāpievērš uzmanība arī zeķu mazgāšanai – tās ieteicams mazgāt vismaz 60 grādu temperatūrā. Apavu dezinficēšanai aptiekā pieejami aerosoli, bet iegādājoties jāpievērš uzmanība, vai aerosols paredzēts apavu atsvaidzināšanai un sliktās smakas noņemšanai, vai tam piemīt arī antibakteriāla un fungicīda iedarbība. Ir aerosoli, kas paredzēti gan kāju ādas, gan apavu dezinfekcijai. Aerosoli pūšami tikai sausos apavos un saskaņā ar instrukciju jāievēro laiks pēc apstrādes, cik ilgi jāļauj līdzeklim iedarboties. Nav ieteicams vilkt apavus, ja līdzeklis nav pilnībā izžuvis,” norāda farmaceite Linda Fevraļeva. Apavus apstrādā ar izsmidzināmiem līdzekļiem, bet pēdu ādas apstrādei aptiekā pieejami gan aerosoli, gan losjoni, gan arī krēmi un ziedes.

Arī kāju ādas veselībai svarīgs uzturs un vitamīni!

Ja ir sausa āda, jāpievērš pastiprināta uzmanība pareizai ādas kopšanai. “Ja bieži apmeklē dažādas peldvietas, baseinus, dušas, tad ieteiktu izmantot ķermeņa mazgāšanai dušas želejas, kas paredzētas tieši sausas ādas kopšanai, dušas krēmus vai dušas eļļas. Ādas mazgāšanas līdzekļi būs atšķirīgi pēc sava sastāva un piemēroti dažādiem ādas tipiem. Pēc dušas ieteicams ādu mitrināt vai pabarot ar katram ādas tipam atbilstošāko krēmu, gelu vai eļļu, šajā jautājumā noteikti aicinu vērsties pie farmaceita pēc konsultācijas, lai varētu piemērot katram piemērotāko produktu. “Ādas kopšanai aicinu izvēlēties atbilstošus ādas kopšanas līdzekļus, sekot līdzi higiēnai, kā arī lietot pilnvērtīgu un sabalansētu uzturu,” atgādina Linda Fevraļeva. Ādas veselībai svarīga ir pietiekama ūdens uzņemšana, A, C, E un B grupas vitamīnu atbilstoša uzņemšana, kā arī šķiedrvielu iekļaušana uzturā, jo arī mūsu zarnu un aknu veselība var ietekmēt ādas stāvokli.

“Organisms visefektīvāk spēj uzņemt vitamīnus no augļiem un dārzeņiem, tāpēc aicinu pievērst uzmanību to krāsai – jo košākā krāsā ir auglis vai dārzeņi, jo tas saturēs vairāk vitamīnu un antioksidantu, kas nepieciešami mūsu organismam,” norāda farmaceite. No mikroelementiem ādas veselībai nozīmīgi ir selēns, cinks, varš un jods, kā arī svarīgas ir omega-3 un omega-6 taukskābes. Omega-6 taukskābes mēs uzņemam ar uzturu, bet svarīgi ir uzņemt tās sabalansētā daudzumā ar omega-3 taukskābēm. Omega-3 taukskābes satur zivis un citas jūras veltes, rieksti, sevišķi valrieksti, linsēklas. Šīs taukskābes nodrošina sabalansētu šūnu vielmaiņu un nodrošina pretiekaisuma darbību. Vēl farmaceite atgādina: “Ieteicams pārtikā iekļaut pietiekamu daudzumu olbaltumvielu, kā arī samazināt cukura uzņemšanu un, protams, nevajadzētu aizmirst par fiziskām aktivitātēm, kas uzlabo asinsriti, palielina skābekļa un uzturvielu piegādi šūnām, kā arī uzlabo šlakvielu izvadi no ādas šūnām. Tas svarīgi arī pēdu veselībai un labsajūtai.”

Informē VSAA

Iespēja izvēlēties pensijas pārrēķina mēnesi pēc 2026.gada 1.aprīļa

Strādājošiem pensiju saņēmējiem ir iespēja izvēlēties automātiskā pensijas pārrēķina mēnesi, līdz 2026.gada 31.janvārim iesniedzot VSAA iesniegumu automātiskā pensijas pārrēķina datuma maiņai. Tādā gadījumā pēc 2026.gada 1.aprīļa un turpmākos gadus VSAA pensiju automātiski pārrēķinās no personas izvēlēta mēneša pirmā datuma.

Līdz 2025.gada 31.jūlijam Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra (VSAA) jau ir saņēmusi 8320 iesniegumus par automātiskā pensijas pārrēķina mēneša maiņu pēc 2026.gada 1.aprīļa.

Izvēlēties citu automātiskā pensijas pārrēķina mēnesi ir nepieciešams, ja:

- ☐ persona vēlas, lai pensiju pārrēķina pēc dzimšanas dienas, jo tas var ietekmēt pensijas apmēru pēc pārrēķina. To nosaka vērtība “G”, kas ir atkarīga no personas pilno gadu skaita.
- ☐ 2026.gada 1.aprīlī pēc pēdējā pensijas pārrēķina vēl nebūs pagājuši 12 mēneši un persona vēlas pārrēķinu pirms 2027.gada 1.aprīļa.

Iesniegumu par izvēlēto automātisko pensijas pārrēķina mēnesi var iesniegt:

- ☐ elektroniski, parakstot iesniegumu ar drošu elektronisku parakstu un nosūtot to VSAA e-adresē, uz e-pastu pasts@vsaa.gov.lv vai jebkuras nodaļas e-pastu;
- ☐ klātienē jebkurā VSAA klientu apkalpošanas centrā;
- ☐ pa pastu, adresējot jebkurai VSAA nodaļai.

VSAA vērš uzmanību, ka automātiskā pensijas pārrēķina mēneša maiņai pēc 2026.gada 1.aprīļa nevar izmantot pašlaik pieejamo e-iesniegumu “Vecuma pensijas pārrēķināšanai”, bet ir jāizmanto “Iesniegums automātiskā pensijas pārrēķina datuma maiņai”.

Kā iepriekš informēts, no 2026.gada 1.aprīļa VSAA automātiski pārrēķinās vecuma, 1. un 2. grupas invaliditātes, kā arī izdienas pensijas (izņemot iestāžu izdienas pensijas) tiem pensiju saņēmējiem, kuri pēc pensijas piešķiršanas vai iepriekšējā pārrēķina ir turpinājuši strādāt un:

- ☐ kopš pensijas piešķiršanas vai iepriekšējā pārrēķina ir pagājuši vismaz 12 mēneši, un
- ☐ šajā periodā vismaz vienā mēnesī ir veiktas sociālās apdrošināšanas iemaksas.

Invaliditātes pensijas saņēmējiem neņem vērā pensijas pārrēķinu, kas veikts, mainot invaliditātes grupu.

Šogad un vēl līdz nākamā gada 31. martam saglabāsies esošā kārtība pensiju pārrēķināšanai, ko VSAA veic, pamatojoties uz saņemto iesniegumu, ne agrāk kā 12 mēnešus pēc iepriekšējā pārrēķina.

Apsveikumi

Mīļie vecāki, Anna un Jevgēnij!

21.septembrī aprit 40 gadi kopā – mīlestībā un uzticībā. Lai jūsu sirds vienmēr pukst vienā ritmā un māju piepilda siltums un prieks.

Ar mīlestību – jūsu meita Ilze ar ģimeni

*Es eju pa savu ceļu,
Un Dieva spēks ir mans atbalsts,
Dieva varenība – mans aizsargs,
Dieva gudrība – ceļa rādītājs,
Dieva acs mani vada,
Dieva auss ir manu vārdu lieciniece.*

Lai Dieva vārdi ir vienmēr uz manām lūpām.

Sirdssilti sveiceni mūsu prāvestam **Oļģertam Misjūnam** ordinācijas 20 gadu jubilejā! Vēlam stipru gribu, prieku, veselību, cilvēkmīlestību un nenogurstošu spēku, kalpojot Kunga druvi! Sīrsnībā un mīlestībā – Augustovas draudze

*Dievs, lai topu par tavu miera ieroci:
Lai nesu mīlestību tur, kur valda naida,
Lai ticība tur iedegas, kur šaubas māt,
Lai uzvar cerības, kur izmisums,
Lai prieku nesu tur, kur tumsība!*

(Sv. Asīzes Francisks)

Sveicot prāvestu **Oļģertu Misjūnu** priesterības ordinācijas 20 gados, vēlam, lai Kristus mīlestība, kas ar Svēto Garu ielieta Jūsu sirdī, vada Jūs ik dienas – katru stundu, katru mirkli!

Skujetnieku ticīgij

*Ved mani, Dievs, un manas gaitas svētī,
Lai manas dzīves uzdevums nav velts.*

(Dz. 401)

Sīrsnīgi sveicam prāvestu **Oļģertu Misjūnu** 20 gadu priesterības kalpošanas jubilejā! Lai Dievs svētī turpmākos gadus, kalpojot Dievam un cilvēkiem.

Krišjāņu draudze

Pateicība

No sirds pateicos par mīlo un skaisto apsveikumu manā 85 gadu jubilejā J.Trupovnieka un O.Keska kungiem. Lai Dievs viņiem pieber dāvanas, ka neaizmirst vecos ļaudis. Žīguru Māritei – par skaisto rožu klēpi, Mārim Martinovam un Elinai ar draugu Mariku – par skaistajām dāvanām. Lai Dieva svētība jums visiem!

ANASTASIJA MARTINOVA

Pārdod

LOGI DURVIS Tālr. 26343039
www.balvulogi.lv

Skaldīta malka. Cena 37 EUR/berkubā. Piegādes apjoms līdz 7 berkubiem. Ir sausā. Ir maisos. Tālr. 25543700.

Pārdod skaldītu malku, ir sausa. Tālr. 26550272.

Pārdod sausu, pussausu malku ar piegādi. Tālr. 26425960.

Jaunputni, dējējvistas. Tālr. 29424509.

Pazudis

Pazudis KAĶIS, vārdā Miķelis. Pēdējo reizi redzēts Balvos, Skolas ielā 83.

Ja ir kādas ziņas, lūgums pazvanīt Anitai Avotiņai, tālr. 26161103.

Pērk

SIA “Mežusili” pērk meža īpašumus, cirsmas, izcirstus meža īpašumus par 3000 EUR/ha. Tālr. 28282021.

Pērk koka riteņus ratiem. Tālr. 28844467.

Pērk vecas fotogrāfijas. Tālr. 26233662.

Iepērk ābolus, 100 EUR/tonnā. Tālr. 27004732.

Iepērkam ābolus, braucam pakal. Tālr. 29347030.

Z.s “Strautiņi” iepērk mājlopus. Samaksa tūlītēja. Labas cenas. tālr. 29411033.

IEPĒRK MAJLOPUS
-AUGSTAS CENAS
-SAMAKSA TŪLĪTĒJA
-ELEKTRONISKIE SVARI
tel. 27777733
www.galaspartrade.lv

Iepērkam LIELLOPUS!
info@senlejas.lv
62003939

Dažādi

Aicina uz jogas–vingrošanas nodarbībām Balvos. Nodarības bērniem, pusaudžiem, pieaugušajiem un senioriem. Vairāk informācijas, zvanot pa tālr. 27127783.

Pieved smilti, granti, šķembas. No akas uz māju rokam un pieslēdzam ūdensvadus, izvadām kanalizāciju. Tālr. 25685918.

Dūmvadu, dabisko ventilāciju, apkures ierīču, dūmeju apsekošana, tīrīšana, remonts, izgatavošana, mūrēšana, oderēšana, uzstādišana. Dūmu detektori. Jumtu remonts, maiņa. Telpu remontdarbi. Tālr. 22363236, 20404400.

Izbraukuma gateris. Tālr. 26161501.

Metāla un bezazbesta šifera jumta segumi no ražotāja. Uzstādišana. Tālr. 26360938.

Siltinām mājas ar ekovati, granulām un termoputām. Tālr. 26748235.

Paziņojums

Šķīlbēnu pagasta PLEŠOVAS kapos sveicišu vakars notiks 4.oktobrī plkst. 16.00.

Kapu sakopšanas talka notiks 27.septembrī plkst. 9.00.

PĒRKAM

Augošu koku cirsmas un sortimentus pie ceļa

Meža īpašniekiem:
• Veicam bezmaksas konsultācijas;
• Palīdzam meža taksācijas sagatavošanā, cirsmu iestigošanā;
• Palīdzam iesniegt ciršanas pieteikumu VMD.

ACA
Forest

Telefoni informācijai: 26115368; 67804343
www.acaforest.lv

SIA “AIBI” iepērk liellopus, jaunlopus, jērus, zirgus. Iepērkam arī bioloģiskos lopus. Samaksa tūlītēja. Tālr. 20238990.

Līdzjūtības

Tu aizej prom pa krāšņu ziedu

ceļu,
Uz mūžību! Šalc egle, priede, bērzs,
Tik kādā mājā, istabiņā
Gan tavas balss, gan tavu soļu

trūks.
Klusa un patiesa līdzjūtība **Ralfam Bužam, VECMĀMIŅU** mūžības ceļā pavadot.
PII “Piladziņis” 2.grupa, vecāki, bērni, skolotājas, auklīte

Šī diena pēdējā, šis stars, ko saule dala.
Ir rimis viss, un tecēt stāties laiks.
Tu gana steidzies, darbi nu ir galā,
Un rāmu mieru ieguvis tavs vaigs.

(K.Apškrūma)

Skumju brīdī izsakām visdziļāko līdzjūtību **Aijai Pasičņikai un pārējiem tuviniekiem, TĒVU** mūžības ceļā pavadot.

Balvu Profesionālās un vispārizglītojošās vidusskolas kolektīvs

Apsedz, Dieviņ, zvaigžņu sagšu,
Klāj mākoņu paladziņu,
Apklusuši tēva soļi,
Dzīves ceļu staigājot.
Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība **Aijai Pasičņikai ar ģimeni, TĒVU** pavadot Mūžībā.
Diāna ar ģimeni, Rūta

Tas visskumjākais brīdis, kad mīļa sirds
Uz mūžu mūžiem pārtrūkst un apstājas,
Tad zvaigznes pie debesīm asarās mirst

Un tukšas kā klājums kļūst mājas.
Mūsu patiesa līdzjūtība **Irai un Ilgai, TĒTI, VECTĒTIŅU** mūžības ceļā pavadot.
Pansionāta “Balvi” darbinieku kolektīvs

No atmiņām paliek tik starojums maigs,
Tā kā liedagā saulrieta pēdas,
Turp, kur tu aiziesi, apstāsies laiks,
Norims sāpes, rūpes un bēdas.
Visdziļākā līdzjūtība **Ilonai ar ģimeni**, mīlo **TĒVU** mūžības ceļā pavadot.
Kazinovsku un Apiņu ģimenes

Pāri sirmām kapu priedēm
Paršalc tavas dzīves stāsts.
Pāri darbam, sāpēm, ilgām,
Baltu, vieglu smilšu stāsts.

Skumju un atvadu brīdī mūsu patiesa līdzjūtība **Ilonai, Irai un pārējiem tuviniekiem, TĒTI** mūžībā pavadot.
Lilija, Ainārs

Un atmiņas ziedēs ap viņu
Baltas kā ābeles... (Ā.Elksne)
Patiesa līdzjūtība **Ilonai ar ģimeni**, tēvu **JĀNI SERDĀNU** mūžībā pavadot.
Aledija, Pēteris, Kaspars

Cik grūti ticēt, ka nekad vairs dzīvē
Mums neiznāks ar tevi parunāt,
Un tavu smaidu, vienkāršu un siltu,
Mums vajadzēs tik sirdī saglabāt.
(I.Mežnora)

Skumstam par mūsu mīlās **ANNAS DIMPERES** aiziešanu Mūžībā.

Izsakām patiesu līdzjūtību **vīram Jānim, dēlam Didzim, meitai Andai, māsām Ilgai un Skaidritei, brālim Pēterim, mazbērniem.**
Valija, Māra, Aivars, Silvija, Inese, Jānis

Dusi saldi zemes klēpī,
Lai tev sapņu nepietrūkst.
Mīļas rokas ziedus noklās
Un tev silti vienmēr būs. (A.Straube)
Izsakām visdziļāko līdzjūtību **tuviniekiem un draugiem, ANNU DIMPERI** mūžībā pavadot.
Artis un Alla Zelči

Apsedz, Dieviņ, zvaigžņu sagšu,
Klāj mākoņu paladziņu,
Apklusuši tavi soļi,
Dzīves ceļu staigājot.
Skumju un atvadu brīdī mūsu klusa un patiesa līdzjūtība **tuviniekiem, ANNU DIMPERI** mūžībā pavadot.
Bijušās kolēģes – Jeļena, Nadežda, Svetlana

Indekss 3004

aduguns
IZNĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS
IZDEVĒJS
SIA “BALVU VADUGUNS”
Nodokļu maksātāju apliecības Nr.
LV43203002982

REDAKCIJAS ADRESE
TEĀTRA IELĀ 8
BALVOS, LV-4501
NORĒĶINU KONTS
A.S.SEB BANKA
Nr. LV21UNLA0024000467345,
kods UNLALV2X

Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem atbild to autors.

REKLĀMA,
SLUDINĀJUMI

D.Dimitrijeva
T. 64507018
26161959

REDAKTORS **E.GABRANOVŠ** – T. 29360850
ŽURNĀLISTI: **S.KARAVOIČIKA** – T. 26707934;
A.SOCKA – T. 29378903; **I.TUŠINSKA** – T. 27145837;
A.LOČMELIS – T. 26665086. KOREKTORE – **S.GUGĀNE**
GRĀMATVEDE **S.BĒRZIŅA** – T. 25908200
ŠOFERIS **A.KIRSANOVS** – T. 27870730
Tālrunis-autoatbildētājs – **64520961**

e-pasts: **vaduguns@apollo.lv**
mājaslapa: vaduguns.lv

Datorsalikums-
SIA “Balvu Vaduguns”,
R.KACĒNS
Iespiests SIA
“Poligrāfijas grupa
Mūkusalā”, Rīgā,
Mūkusalas 15A
Tirāža – 2001